

connect • care • support I paros

winter 2017-2018

THE BULLETIN
ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥ
FRIENDS OF PAROS
AMIS DE PAROS

// 15

photo by soumis koursiatis

DOSSIER
New wind
turbines on
Paros

DOSSIER
Development
of the
archaeological
heritage
of Paros and
Antiparos

- About Archaeological heritage
- Περί Αρχαιολογικής κληρονομιάς
- Περί Αειφορίας
- About Sustainability
- About Gastronomy
- Περί Γαστρονομίας
- About Art
- Περί Τέχνης

FRIENDS OF PAROS BULETTIN

Founding Members

Vlassis Sfyroeras
Georges Vlandas
Stelios Christopoulos
Costas Passos
Georges Papageorgiou
Georges Papanicolaou
Monique Mailloux
Ilias Papadimitrakopoulos
Sotiris Marinopoulos
Katerina Theocharidou
Fotis Tsounakis

Honorary member:
Maria Tripolitsiotou - Tsounaki

Board of Directors of the «Friends of Paros»

Georges Vlandas
President of the «Friends of Paros»
Association, Editor of the Bulletin newspaper
Tassos Zacharas
Secretary General
of the «Friends of Paros» Association
Zoe Siakantari
Treasurer
Marouso Boura
Vice President in charge of General Affairs
Nicolas Stephanou
Vice-President, in charge of the «Observatory of
the environment» of Paros
Anna Kagani
In charge of General Affairs
Elli Sfyroera
In charge of the Association's
Environmental dossiers and programmes
as well as responsible for the relations with
Paros Youth associations, editorial board of «Friends
of Paros» Bulletin newspaper
Merina Matthaïopoulou
In charge of the «Friends of Paros»
communication and Bulletin newspaper
Françoise Kron
Member
Georges Papanicolaou
In charge of relations with Paros medical
associations as well as with the press
Georges Pitas
In charge of the «Cycladic Gastronomy» dossier
Vlassis Sfyroeras
Honorary Chairman

BULLETIN NEWSPAPER

Editor: Georges Vlandas
Editorial Board:
Merina Matthaïopoulou
Elli Sfyroera
Art Direction: MMK design team

www.friendsofparos.com
join us on facebook
ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥ
LES AMIS DE PAROS
THE FRIENDS OF PAROS

editorial //

Αεροδρόμιο της Πάρου: και μετά τι

Ύστερα από χρόνια προσπαθειών και αναμονής, η Πάρος έχει τελικά ένα νέο αεροδρόμιο, με μακρύτερο διάδρομο για την εξυπηρέτηση μεγαλύτερων αεροσκαφών, και άρα, περισσότερων επιβατών. Με αυτό τον τρόπο ικανοποιήθηκαν οι προσδοκίες τόσο των κατοίκων του νησιού όσο και των τουριστών, Ελλήνων ή ξένων.

Το νέο αυτό αεροδρόμιο αποτελεί το απτό αποτέλεσμα των προσπαθειών που κατέβαλαν όλοι οι κάτοικοι του νησιού, παρά τις συχνά διαφορετικές απόψεις τους. Το περιοδικό μας έχει τη φιλοδοξία να μοιραστεί μαζί σας το ιστορικό αυτού του έργου, ξεκινώντας από την μαρτυρία ενός τέως δημάρχου της Πάρου, του κ. Αργουζή, που μας εξιστορεί, με δικά του μάτια, την αρχή της προσπάθειας που οδήγησε στην κατασκευή του νέου αεροδρομίου.

Όμως μετά την εγκαινίαση του, μία νέα πρόκληση έχει εμφανιστεί που αφορά τις βελτιώσεις που μπορούν να γίνουν στο νέο αερολιμένα. Ορισμένοι υποστηρίζουν ήδη την επιμήκυνση του διαδρόμου, ενώ άλλοι εναντιώνονται σε αυτή την ιδέα, κρίνοντας ότι θα αυξηθεί η μαζική άφιξη τουριστών, επιβαρύνοντας τις δυνατότητες φιλοξενίας του νησιού.

Για άλλους, η προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στην ολοκλήρωση του αεροδρομίου, κυρίως όσον αφορά τις αίθουσες αναμονής αναχωρήσεων-αφίξεων, τον αριθμό των θυρών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επιβατών, αλλά ακόμα και τη δημιουργία ενός αποτελεσματικότερου συστήματος ελέγχου ή τη δημιουργία περισσότερων θέσεων στάθμευσης.

Ακόμα, τίθεται το ερώτημα της εξασφάλισης ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας, για την καλύτερη διαχείριση των πτήσεων νωρίς το πρωί και νωρίς το βράδυ, κυρίως το χειμώνα, πάντα υπό την προϋπόθεση ότι οι πτήσεις γίνονται μεταξύ 7:00 π.μ. και 7:30 μ.μ.

Η επέκταση των δυνατοτήτων του νέου κτιρίου είναι μάλλον ένα φιλόδοξο έργο και πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα. Μόλις ολοκληρωθεί, θα χρειαστεί μια συζήτηση ως προς την ενδεχόμενη συνέχεια. Αυτή η συζήτηση θα πρέπει να λάβει υπόψη τους περιορισμούς που θέτει η αειφόρος ανάπτυξη του νησιού, και με σεβασμό στα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του. Σας προσκαλούμε να συμμετάσχετε και εσείς σε αυτή τη συζήτηση!

Γιώργος Βλαντάς

Πρόεδρος ΦΤΠ

Τάσος Ζαχαράς

Γενικός Γραμματέας ΦΤΠ

Remerciements:

Notre périodique paraît comme à l'accoutumée en trois langues grâce au travail bénévole et anonyme d'une dizaine de personnes de bonne volonté. Que soient ici remerciés, pour le présent numéro, Tassos Zacharas, Sotiris Koutsiaftis, Katerina Terlixidou, Nicolas Stefanou, Dimtrios Triantafyllou.

Ευχαριστίες:

Το περιοδικό που έχετε στα χέρια σας εμφανίζεται, ως συνήθως, σε τρεις γλώσσες χάρη στην εθελοντική εργασία των: Τάσο Ζαχαρά, Σωτήρη Κουτσιαύτη, Κατερίνα Τερλιξίδου, Νικόλα Στεφάνου, Δημήτριο Τριανταφύλλου. Τους ευχαριστούμε όλους.

info //

JOIN THE FoP:

Send your e-mail to the Secretary of FoP at
friendsofparos@gmail.com or filoitisparou@gmail.com
and your joining fee of €50 (concessions €20) to Alpha Bank,
IBAN GR84 01406250625002101091262 / BIC CRBAGRAA

Aéroport de Paros: que faire ensuite?

Après des années d'attente et des combats de toute sorte, Paros a enfin un nouvel aéroport, avec une piste plus longue, pouvant accueillir des avions plus grands transportant davantage de passagers. Cela a permis de satisfaire les attentes des habitants de l'île et des touristes, qu'ils soient grecs ou étrangers.

Ce nouvel aéroport a été l'aboutissement des efforts consentis par tous les habitants de l'île au-delà de leurs différences d'opinions. Notre périodique a l'ambition de partager avec vous la saga de sa construction en commençant aujourd'hui par le témoignage d'un des anciens maires, M. Argouzis, qui nous raconte le tout début de l'histoire qui a permis d'aboutir à la création du nouvel aéroport, telle qu'il la voyait.

A peine celui-ci inauguré, un nouveau défi se fait jour concernant les améliorations à apporter au nouvel aéroport.

Certains préconisent d'ores et déjà d'augmenter la longueur de sa piste, d'autres s'y opposent en considérant que cela accroîtrait l'arrivée massive des touristes, parfois ajoute-t-on à faible pouvoir d'achat, au-delà de ce que l'île puisse supporter.

D'autres considèrent que la priorité doit être donnée à l'achèvement de cet aéroport en termes de salles d'attente pour les départs et les arrivées, du nombre de guichets pour mieux accueillir les voyageurs, de mise en place d'un système de contrôle plus efficient, d'un accroissement des places de parking etc.

La question se pose aussi de doter l'aéroport des contrôleurs aériens pour permettre l'hiver le voyage en début de matinée et début de soirée, à condition toutefois que les heures de vol soient effectuées entre 7h du matin à 19h30 le soir. L'extension des capacités d'accueil de la nouvelle aérogare est un projet assez ambitieux et doit constituer une priorité. Une fois terminée, un débat sera nécessaire pour une éventuelle suite. Ce débat devra tenir compte des contraintes posées par le développement durable de l'île, respectueux de ses caractéristiques physiques et culturelles. Nous vous invitons à vous associer à ce débat !

Georges Vlandas
Président des AdP

Tassos Zacharas
Secrétaire générale des AdP

Paros Airport: what is next?

After years of waiting and harsh negotiations, Paros finally has a new airport, with a longer runway, which can accommodate larger aircraft carrying more passengers. This new infrastructure made possible to meet the expectations of islanders and tourists, whether they are Greek or foreigners. The new airport was the culmination of the efforts made by all inhabitants of the island beyond their differences of opinion. Our Bulletin aims to share with you the saga of its construction, starting today with the testimony of one of the former mayors, Mr. Argouzis, who tells us the beginning of the story which led to the creation of the new airport. As soon as it is inaugurated, a new challenge is emerging concerning the improvements to be made to the new airport. Some already advocate increasing the length of its runway, others oppose it by considering that it would increase the influx of tourists, sometimes of a low purchasing power,

beyond what the island can support.

Others consider that priority should be given to the completion of this airport in terms of waiting rooms for departures and arrivals, the number of counters to better accommodate travelers, the establishment of a system of more efficient control, increased parking spaces etc. The question also arises of providing the airport with air traffic controllers to allow during the winter to travel early in the morning and early evening, between 7 am and 7:30 pm. The extension of the passengers capacity of the new terminal is a rather ambitious project and must be given priority. Once completed, a debate will be necessary for a possible continuation. This debate should take into account the constraints posed by the sustainable development of the island, respectful of its physical and cultural characteristics. We invite you to join this debate !

news // summer 2017

«The
Archaeological
Heritage
Distinction»
Τρίτη 8 Αυγού-
στου 2017, στις 8
μ.μ. στο Ναυτικό
Όμιλο Πάρου

08/08/17

photos by mmk design team

19/08/17

Friends of Paros General
Assembly
AMES Nireas, Naousa
19 Αυγούστου 2017,
10:00:
Γενική Συνέλευση των
Φίλων της Πάρου.
ΑΜΕΣ Νηρέας Νάουσα

Πέμπτη
03/08/17,
συνάντηση
στις Λεύκες,
για την
προετοιμασία
της ετήσιας
εκδήλωσης.

03/08/17

Δευτέρα
28/08/17,
συνάντηση
στην Παροικία,
για την
προετοιμασία
του επόμενου
τεύχους.

28/08/17

14/08/17

Τρίτη 14/08/17,
συνάντηση
στον Κόστο, στο
εργαστήριο του
Στέλιου Γκίκα.

13/09/17

Τετάρτη 13/09/17,
συνάντηση των Φίλων
της Πάρου στο Aegean
Deli restaurant.

15/09/17

15/09, Καμάρες, προαύλιο Άγιου
Νικήτα, συνάντηση 4 μελών του
Δ.Σ. του Συλλόγου με αφορμή το
ταξίδι αστραπή του Προέδρου στο
νησί, για να προετοιμάσουμε την
ύλη της επόμενης εφημερίδας.

news // summer 2017

**Οι Φίλοι της Πάρου
στηρίζουν τις
αρχαιολογικές
ανασκαφές στο
Δεσποτικό.**

**The friends
of Paros support
archaeological
excavations at
Despotiko.**

**Επίσκεψη στο Δεσποτικό
υπό την καθοδήγηση
και τον σχολιασμό του
αρχαιολόγου
Γιάννου Κουράγιου**

20/08/17

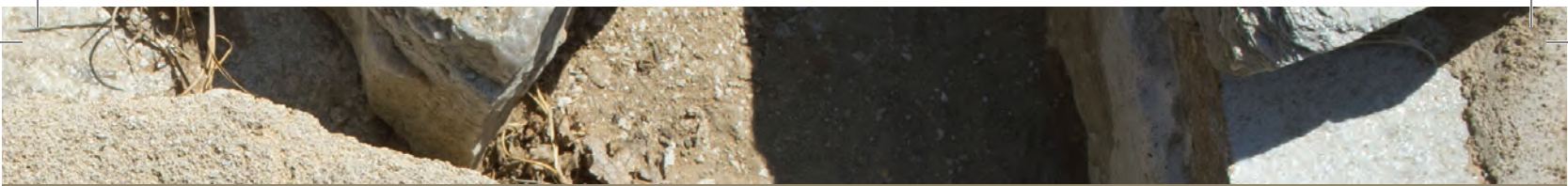

21/08/17

**Δημοπρασία στη Σάντα
Μαρία στην οικία του κ
Lefure.**

**Υπεύθυνες της
δράσης:
Isabelle Caillaud,
Dimitra Guibert και
Chantal Merieux.**

DOSSIER
Development
of the
archaeological
heritage
of Paros and
Antiparos

**Οι Φίλοι της Πάρου στηρίζουν τις
αρχαιολογικές ανασκαφές στο Δεσποτικό**

Το Δεσποτικό βρίσκεται στο κέντρο των Κυκλάδων καθώς περιβάλλεται από την Αντίπαρο, την Πάρο, τη Σύρο, τη Σέριφο, την Κίμωλο, τη Φολέγανδρο, τη Σίκινο και την Ίο. Χάρη στην κεντρική του τοποθεσία, ο κόλπος του Δεσποτικού – που βρίσκεται ανάμεσα από την Πάρο και την Αντίπαρο – έπαιξε σημαντικό ρόλο στις θαλάσσιες επικοινωνίες της αρχαιότητας.

Οι σχετικά πρόσφατες ανασκαφές έφεραν στο φώς το Ιερό του Απόλλωνα. Από τα φετινά ευρήματα ξεχωρίζουν θραύσμα μαρμάρινου αγαλματίου κόρης που χρονολογείται στα μέσα του 6ου αιώνα π.Χ.

Οι Φίλοι της Πάρου έχουν θέσει ως στόχο την υποστήριξη της προώθησης αυτής της πλούσιας αρχαιολογικής κληρονομιάς της Πάρου και της Αντιπάρου. Η πρόθεση των Φίλων της Πάρου είναι να κινητοποιήσουν το μεγαλύτερο αριθμό ατόμων για να συμβάλουν στους πόρους που απαιτούνται για την αποκατάσταση αυτού του χώρου στο Δεσποτικό.

Για αυτό το σκοπό, δημιούργησαν μια αρχαιολογική επιτροπή από τις κυρίες Chantal Mérieux, Dimitra Guilbert, Isabelle Caillaud, που διοργάνωσαν αυτό το καλοκαίρι δύο εκδηλώσεις για τη συγκέντρωση κεφαλαίων.

Κατά τη διάρκεια αυτών των δύο εκδηλώσεων, που διοργανώθηκαν στις 20 και 21 Αυγούστου 2017 (για περισσότερες πληροφορίες βλ. τις συνημμένες φωτογραφίες και τον ιστότοπο μας), έχουν συγκεντρωθεί επαρκή κεφάλαια για να συμβάλουν σημαντικά στην αποκατάσταση του ιερού στο Δεσποτικό. Συγκεκριμένα, έχουμε ήδη συμβάλει στην αποκατάσταση μιας μαρμάρινης κολώνας.

Θα επανέλθουμε στο επόμενο τεύχος μας για τα σχέδιά της επόμενης χρονιάς, διότι επιθυμούμε να συνεχίσουμε τις προσπάθειες για την αναστύλωση του Δεσποτικού, όπως φροντίζουμε και για την ανάδειξη άλλων χώρων, κυρίως στην Πάρο. Οι ενέργειες αυτές είναι το αποτέλεσμα μιας πολύπλευρης προσέγγισης που έχουμε αναλάβει εδώ και πολλά χρόνια, της οποίας τα αποτελέσματα μπορείτε να βρείτε στο «friendsofparos.com».

Γιώργος Παπανικολάου

DOSSIER
Development
of the
archaeological
heritage
of Paros and
Antiparos

Les amis de Paros soutiennent les fouilles archéologiques à Despotiko.

L'île de Despotiko est située presque au centre des Cyclades, entourée par Antiparos, Paros, Syros, Serifos, Sifnos, Kimolos, Folegandros, Sikinos et Ios. En raison de sa position centrale et de sa grande baie offrant un point d'ancrage sûr dans le détroit entre Paros et Antiparos – l'île a joué un rôle très important dans les voies de communication maritimes.

Des fouilles relativement récentes sur Despotiko ont découvert un site inconnu auparavant - le Sanctuaire d'Apollon - qui a donné lieu à la découverte d'une grande variété de pièces archéologiques, y compris des sculptures en marbre et des statuettes, en particulier une statuette d'argile représentant une déesse féminine datant de 650 B.C.

Les amis de Paros se sont fixés comme objectif de soutenir la promotion du riche patrimoine archéologique de Paros et Antiparos. L'intention des Amis de Paros est de mobiliser le plus grand nombre de particuliers pour contribuer aux ressources nécessaires à la restauration de ce site.

Pour ce faire, ils ont créé une Commission archéologique - Mmes Chantal Mérieux, Dimitra Guilbert, Isabelle Caillaud - qui a organisé deux événements en vue de la récolte de fonds.

Durant ces deux événements, organisés le 20 et 21 août 2017 (voir les photos ci jointes et notre site), suffisamment de fonds ont été levés pour œuvrer utilement à la restauration du temple de Despotiko. Plus précisément, nous avons contribué à la restauration d'une colonne.

Nous reviendrons dans notre prochain numéro sur nos plans pour l'année prochaine, car nous souhaitons poursuivre notre effort à Despotiko, tout en prenant soin de la restauration d'autres sites, notamment à Paros.

Ces actions constituent l'aboutissement d'une démarche multiforme entreprise depuis de nombreuses années, dont notre site «friendsofparos.com» rend compte.

Georges Papanicolaou

photo by yannos kourayos

Το νέο αεροδρόμιο της Πάρου είναι πλέον πραγματικότητα ! Οστόσο, η υλοποίησή του έχει βιώσει πολλές ανατροπές. Η «Φίλοι της Πάρου» προσκαλούν όλους όσους συμμετείχαν στο μεγάλο τούτο έργο να μας στείλουν την μαρτυρία τους, διότι το νέο αεροδρόμιο που βελτιώνει την προσβασιμότητά του νησιού μας, άρα και την ευημερία του, είναι το αποτέλεσμα ενός συλλογικού οράματος. Ο κ Κώστας Αργουζής, δήμαρχος Πάρου κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90, μας υπενθυμίζει μερικά ενδιαφέροντα γεγονότα.

Νέος αερολιμένας Πάρου: «Η βασανιστική πορεία ενός μεγάλου έργου»

Κώστας Αργουζής,
Πρώην δήμαρχος Πάρου

Από τις πρώτες μέρες που ανέλαβα ως νέα δημοτική αρχή, τον Ιανουάριο του 1995 με απασχόλησε το πρόβλημα με το μικρό αεροδρόμιο του νησιού. Βασικός λόγος ότι είχε ενταχθεί η επέκταση του διαδρόμου του στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Νότιου Αιγαίου για να επιμκυνθεί από τα 710 στα 1200 μέτρα.

Η επέκταση αυτή δημιουργούσε σοβαρό περιβαλλοντικό πρόβλημα στον οικισμό της Αλυκής, το κόστος της επέκτασης ήταν πολύ μεγάλο και το πιο σημαντικό καταδίκασε το νησί με ένα μικρό αεροδρόμιο εσωτερικών μόνο πτήσεων, όταν η τουριστική Πάρος είχε ανάγκη διασύνδεσης με το εξωτερικό.

Με εισήγησή μου το τότε δημοτικό συμβούλιο με κατά πλειοψηφία απόφαση (υπήρξαν ισχυρές αντιδράσεις από δημοτικούς συμβούλους και κατοίκους) ζήτησε από την Περιφέρεια Ν. Αιγαίου την κατάργηση του έργου και την κατασκευή νέου αεροδρομίου με διάδρομο 2.000 μέτρων. Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) συμφώνησε καθώς και η τότε πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Μεταφορών.

Η απόφαση του Δημοτικού συμβουλίου βρήκε σύμφωνο το Επαρχείο Πάρου καθώς και ισχυρούς τουριστικούς παράγοντες του νησιού και έτσι ξεκίνησε η κοινή προσπάθεια για την κατασκευή του νέου αεροδρομίου. Σύντομα επιλέχτηκε η πλέον κατάλληλη τοποθεσία στην περιοχή Κάμπου – Βουτάκου με προσανατολισμό Βορράς-Νότος (10.7.1996) και ξεκίνησε η τοπογράφηση 700 στρεμμάτων καθώς και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων(17.2.1997).

Το έργο προχωρούσε ομαλά και γρήγορα μέχρι την ημέρα που 26 κάτοικοι της περιοχής προχώρησαν σε προσφυγή κατά του έργου στο Συμβούλιο της Επικρατείας, ειδικότερα στο 5ο Τμήμα (31.12.1997). Την περίοδο εκείνη το Τμήμα αυτό, που εκδίκασε υποθέσεις που αφορούσαν το περιβάλλον, δεν ευνοούσε μεγάλα έργα σε μικρά νησιά στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξέως τους. Το έργο ήταν καταδικασμένο, όπως αυτό προέκυψε από ένα συγκυριακό γεγονός το οποίο και

το διέσωσε. Την ημέρα που επρόκειτο να γίνει η δίκη (20.5.1998), απεβίωσε η σύζυγός του προέδρου του 5ου Τμήματος και ο Πρόεδρος ζήτησε να αναβληθεί η συγκεκριμένη δίκη για λίγες μέρες, γιατί προφανώς ήθελε να δικάσει την υπόθεση ο ίδιος.

Όταν ελήφθη η απόφαση της αναβολής (20.5.1998), πήγα αμέσως στη γραμματεία του δικαστηρίου και πήρα αντίγραφο της εισήγησης, η οποία ήταν τελείως αρνητική για την κατασκευή του έργου.

Στο διάστημα αυτό των 8 ημερών σε αλληπάλληλες συσκέψεις με τα συναρμόδια υπουργεία (ΥΠΕΧΩΔΕ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ) καταλήξαμε στην κατάργηση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης κατά της οποίας είχαν προσφύγει οι κάτοικοι της περιοχής.

Έτσι όταν ξεκίνησε η διάσκεψη (27.5.1998), το δικαστήριο δεν είχε αντικείμενο να δικάσει και η δίκη καταργήθηκε με αποτέλεσμα να μείνει ανοιχτή η προοπτική της κατασκευής του νέου αεροδρομίου. Όμως για το ενδεχόμενο η νέα προσπάθεια να μην εμπλακεί σε νέους δικαστικούς αγώνες αποφασίστηκε ο διάδρομος να περιορισθεί στα 1400 μέτρα και να συνταχθεί νέα μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Παρά ταύτα και η νέα αυτή προσπάθεια λίγο έλειψε να ακυρωθεί, επειδή οι κάτοικοι προσέφυγαν στην Δ/νση Περιβάλλοντος του υπουργείου Γεωργίας με το επιχειρηματικό ότι ο θόρυβος των αεροπλάνων θα διώξει τις πεταλούδες των Ψυχοπιανών. Χρειάστηκε με πρωτοβουλία του Επαρχείου Πάρου – Αντιπάρου να γίνει μελέτη από το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου, να την αποδεχθεί το υπουργείο και να λήξει εκεί η υπόθεση.

Ακολούθησε στα πλαίσια μιας απίθανης γραφειοκρατίας η ολοκλήρωση των τεχνικών μελετών από την ΥΠΑ, οι απαλλοτριώσεις, η πληρωμή των ιδιοκτητών και εν τέλει η υπογραφή της σύμβασης με εργολήπτρια εταιρία για την κατασκευή του διαδρόμου, χωρίς να περιλαμβάνεται στη σύμβαση η κατασκευή των κτηρίων.

Ευτυχώς για την Πάρο το επιχειρηματικό ενδιαφέρον της AEGEAN AIRLINES έδωσε τη λύση και υπεγράφη η σχετική σύμβαση μεταξύ του αρμόδιου υπουργείου και του πιο πάνω αερομεταφορέα που προβλέπει μέχρι το τέλος Ιουλίου 2016 την ολοκλήρωση των εντελώς απαραίτητων κτηριακών εγκαταστάσεων, ώστε να ξεκινήσει αμέσως η λειτουργία του.

Οι πτήσεις προς το νέο αεροδρόμιο πραγματοποιούνται από αεροπλάνα 70 θέσεων των εσωτερικών αερογραμμών. Παραμένει όμως ανικανοποίητο το αίτημα της τουριστικής Πάρου για αεροπορική σύνδεση με πτήσεις από και προς το εξωτερικό, όπως συμβαίνει με τη Σαντορίνη, τη Μύκονο, τη Σκιάθο και άλλους τουριστικούς προορισμούς του μεγέθους της Πάρου.

Υ.Γ. Το ενδιαφέρον της δημοτικής αρχής διαχρονικά (1995-2016) υπήρξε μεγάλο και με αποτελέσματα. Το ίδιο ισχύει και για το Επαρχείο Πάρου-Αντιπάρου.

Η συμβολή της Ελισάβετ Παπαζώνη, ιδιαίτερα την κρίσιμη περίοδο της δίκης στο ΣτΕ ήταν καθοριστική.

Η συμβολή του επιχειρηματία-ξενοδόχου Βασίλη Καρποδίνη ήταν και παραμένει ουσιαστική μέχρι σήμερα.

Η υπογραφή της σύμβασης από τον πρώην υπουργό Γιάννη Ραγκούση για την κατασκευή του διαδρόμου, σήμανε την αρχή του τέλους της βασανιστικής πορείας ενός έργου που είχε χρονική διάρκεια 21 ετών...

Le nouvel aéroport de Paros est maintenant une réalité et nous en réjouissons ! Pourtant la saga de sa réalisation a connu de nombreux rebondissements. Les «Amis de Paros» font appel à toutes les personnes qui ont été impliquées de nous faire parvenir leur témoignage, car ce projet qui rend notre île plus accessible et certainement plus prospère, est l'oeuvre d'une vision commune. Nous commençons par le récit de Mr. Costas Argouzis, maire de Paros pendant les années 90.

Le nouvel aéroport de Paros L'accouchement difficile d' un grand projet

Dès mon élection en tant que Maire en 1995 je me suis occupé du problème concernant le petit aéroport de Paros, dont l' extension de la piste (de 710 à 1200 m) était prévue dans le programme opérationnel de la Région Egée-sud. Cependant, cette extension affectait l' environnement du village d' Alyki et surtout limitait l' accessibilité de l' île en permettant seulement des vols internes.

C' est alors que le conseil municipal demanda à la Région le remplacement dudit aéroport par un nouvel aéroport plus grand avec une piste de 2000 m. Après l' accord des différentes autorités, l' emplacement choisi en 1996 serait celui entre Kampos et Voutakos avec orientation nord-sud. L' étude d' impact sur l' environnement fut approuvée en 1997.

Or, en cette même année des habitants de ces localités ont déposé un recours contre la décision au Conseil d' Etat (CdE) dont la jurisprudence apparaissait hostile envers les grands projets sur les petites îles en raison des risques engendrés pour leur développement durable. Entretemps, profitant d' un report inopiné de l' audience , les ministères compétents, en concertation avec les autorités municipales, ont retiré la décision attaquée, ce qui a entraîné le non-lieu.

Ce développement laissa ainsi ouverte la perspective d' un nouvel aéroport lequel, afin d' éviter de nouveaux litiges, devrait se limiter à une piste de 1400 m. Cette décision fut aussi l' objet d' un recours administratif (devant le Ministère de l' Agriculture), cette fois-ci, sous invocation de la protection des papillons de Psychopiana. Une étude de l' Université de la Mer Egée a cependant réfuté cet argument et le projet a pu avancer en franchissant plusieurs obstacles bureaucratiques (études techniques, expropriations, attribution du marché public pour la construction de la piste à l' exclusion des bâtiments!!!)

Heureusement Aegean Airlines s' y est finalement intéressé et s' est engagé à achever les travaux nécessaires jusqu' à la fin juillet 2016, afin que l' aéroport puisse enfin fonctionner. Les vols internes vers le nouvel aéroport sont effectués par des avions de 70 passagers, tandis que les liaisons avec l' étranger ne sont toujours pas assurées, a contrario des autres destinations touristiques comme Skiathos, Mykonos et Santorin.

K. Argouzis
Ancien Maire de Paros

PS. L' autorité municipale a fait preuve d' un grand intérêt pour le projet qui a porté des fruits. Il en va de même pour l' autorité cantonale de Paros-Antiparos, sans oublier la contribution de E. Papazoi lors du litige devant le CdE.

La contribution de l' entrepreneur-hôtelier V. Karpodinis demeure substantielle, mais c' est avec la signature du contrat de construction par l' ex ministre G. Ragoussis que débute la fin de la saga de l' aéroport qui a duré au total 21 ans !.

The new Paros airport is now a reality ! Yet the saga of its realization has seen many twists and turns. The «Friends of Paros» invite all those who have been involved to send us their testimony, because this project that makes our island more accessible and certainly more prosperous, is the result of a shared dream. Mr. Costas Argouzis, Mayor of Paros during the 90s reminds us some interesting facts.

The new Paros airport The difficult childbirth of a major project

Since my election as Mayor in 1995 I have dealt with the problem of the small Paros airport, whose extension (710 to 1200 m) was included in the operational program of the Aegean Region. However, this extension would have affected the environment of the village of Alyki and especially would limit the accessibility of the island by allowing only internal flights.

On that moment the Municipal Council asked the Region to replace the airport with a new larger airport with a 2000 m runway. After the agreement of the various authorities, the location chosen in 1996 would be that between Kampos and Voutakos with a north - south orientation. The environmental impact assessment was approved in 1997.

In that same year, inhabitants of these localities appealed against the decision to the Council of State (CoS), whose case - law appeared hostile to major projects on small islands because of the risks engendered for their sustainable development. Meanwhile, taking advantage of an unexpected postponement of the hearing, the competent ministries, in consultation with the municipal authorities, withdrew the contested decision, which resulted to the dismissal of the case.

This development left open the prospect of a new airport which, in order to avoid new disputes, should be limited to a runway of only 1400 m. This decision was also the subject of an administrative appeal (before the Ministry of Agriculture), this time for the protection of the butterflies of Psychopiana. A study by the Aegean University, however, refuted this argument and the project was able to advance by overcoming several bureaucratic obstacles (technical studies, expropriations, awarding of the public contract for the construction of the runway with the exception of buildings !!)

Fortunately, Aegean Airlines finally became interested and undertook to complete the necessary works until the end of July 2016, in order to finally operate the airport. Domestic flights to the new airport are now operated by 70 - passenger aircrafts, while foreign routes are still not insured, by contrast of other comparable destinations such as Skiathos, Mykonos and Santorini.

Kostas Argouzis
Ex-Mayor of Paros

PS. The municipal authority has shown great interest in the project which has borne fruit. The same applies to the cantonal authority of Paros - Antiparos, and to the contribution of E. Papazoi when the affair was brought to the CoS.

The contribution of hotel businessman V. Karpodinis remains substantial, but it was with the signature of the construction contract by the former minister G. Ragoussis that the final act of the airport saga (21 years) has started .

“Reality Check” για τις ΑΠΕ

Του Νικόλα Στεφάνου

Οταν κάποιος εντελώς άγνωστος έχει σχέδιο εν ερήμην σου που λαμβάνει μέρος στο έδαφος σου και αποτελείται από το όργωμα δεκάδων χιλιομέτρων νέων δρόμων μέσα σε παρθένες περιοχές και το στήσιμο κάτι τεράστιων ζώων που θα βλέπεις από παντού, είναι φυσιολογικό να το βιώσεις ως βιασμό.

Κάπως έτσι, ως προετοιμασία ταπεινωτικού βιασμού ζούμε στην Πάρο την προγραμματισμένη εκτέλεση του σχεδίου εγκατάστασης 22 ανεμογεννητριών, από άγνωστους, εν ερήμην μας και χωρίς να έχουμε κατανοήσει την χρησιμότητα τους, πέρα από το ότι πρέπει να είναι καλή μπίζα για τους ιδιοκτήτες του σχεδίου. Αρκετά για να στραφούμε γενικά έναντι των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας!

Αυτά κατάφεραν οι ανόητοι κυβερνήτες μας που αφού πρώτα κατάφεραν να οδηγήσουν την χώρα στη χρεοκοπία, τώρα νομίζουν ότι θα την σώσουν με μεγάλες επενδύσεις που θα επιβάλουν από πάνω στις τοπικές κοινωνίες διαταράζοντας την κοινωνική συνοχή και ένα μοντέλο ήπιας τοπικής ανάπτυξης που θα ήταν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας μας, ακόμα περισσότερο των νησιών του Αιγαίου. Αλήθεια, περίμεναν ότι οι τοπικές κοινωνίες θα άνοιγαν τις αγκαλιές τους στα σχέδια τους; Τόσο ανόητοι είναι;!

Ο κόσμος της Πάρου φυσικά και αντιστάθηκε, μάλιστα πολύ ποιο δυνατά από άλλους τόπους με παρόμοιες καταστάσεις. Χάρη στην υπέροχη συντονισμένη δουλειά της «δημοτικής επιτροπής αγώνα ενάντια στις ανεμογεννήτριες» βλέπουμε μια κοινωνική ενέργεια που είχαμε καιρώ να βιώσουμε.

Οστόσο, αν θέλουμε να διατηρήσουμε και να ενδυναμώσουμε την ικανότητα μας να επέμβουμε αποτελεσματικά στα πράγματα, ένα «reality check» (μια ανάγνωση της πραγματικής κατάστασης) είναι απαραίτητο. Ας φύγουμε λοιπόν λίγο από το νησί μας για να δούμε που βρίσκεται επί του παρόντος ο υπόλοιπος κόσμος σε ότι αφορά τις ΑΠΕ.

Κλιματική αλλαγή

Οι επιστημονικές ενδείξεις για τη θέρμανση του κλίματος είναι αδιαμφισβήτητες και οι περισσότεροι επιστήμονες του κλίματος συμφωνούν ότι η κύρια αιτία αυτής της θέρμανσης του πλανήτη είναι οι εκπομπές των ορυκτών καυσίμων που επεκτείνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής είναι ήδη αντιληπτές (συρρίκνωση παγετώνων, άνοδος της στάθμης της θάλασσας, ισχυρότεροι και ποιο έντονοι τυφώνες, μετακίνηση φυτών και ζώων, ...) και θα κλιμακωθούν τις επόμενες δεκαετίες. Ο στόχος που τέθηκε από την διεθνή κοινότητα για

την αποτροπή καταστροφικών επιπτώσεων, είναι να περιοριστεί η θέρμανση του πλανήτη στους 2°C.

Ενεργειακή Μετάβαση

Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, χρειάζεται να μειωθούν ραγδαία οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου των ορυκτών καυσίμων, και να μεταβούμε το γρηγορότερο σε 100% ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Παρεμπιπτόντως αυτή η ενεργειακή μετάβαση σε ΑΠΕ δημιουργεί και μια μετατόπιση από ένα συγκεντρωτικό μοντέλο σε ένα μοντέλο καταναεμημένης παραγωγής το οποίο από την φύση του μπορεί να επιφέρει έναν εκδημοκρατισμό της ενέργειας. Η αποκεντρωμένη ενεργειακή παραγωγή φέρνει και την εξασθένιση της ισχύς των μεγάλων ενεργειακών εταιριών και δημιουργεί συνθήκες επανάστασης των κοινωνικών σχέσεων όταν οι τοπικές κοινωνίες ασπάζονται την ιδιοκτησία της ενέργειας τους και ανοικοδομούν την τοπική αντοχή τους.

Πίσω στο νησί μας: Δυο παραπλανητικοί μύθοι. Εν τω μεταξύ σ' εμάς έχουν εδραιωθεί δυο ιδιότροποι μύθοι τροφοδοτούμενοι από ανώνυμα blog που μάλλον υποκινούνται είτε ιδεοληπτικά είτε συντεχνιακά.

Ο πρώτος μύθος λέει ότι οι ΑΠΕ δεν είναι τεχνικά σε θέση να αντικαταστήσουν τα ορυκτά καύσιμα λόγω της διαλείπουσας φύσης τους που απαιτεί να συντηρούνται διαρκώς σε εφεδρεία σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής από ορυκτά καύσιμα.

Ο δεύτερος μύθος που συνεπάγεται από τον πρώτο λέει ότι όλη η ιστορία με των ΑΠΕ είναι μια απάτη που δημιουργήθηκε για να δώσει ευκαιρίες κερδοφορίας στο μεγάλο κεφάλαιο.

Και οι δυο προϋποθέτουν μια γιγάντεια παγκόσμια συνωμοσία που θα είχε πρώτα δημιουργήσει την απειλή της κλιματικής αλλαγής και έπειτα το αντίδοτο της, τις ΑΠΕ!

Οι πιστοί της συνομοσίας δεν κάνουν τον κόπο να κατανοήσουν ότι με την μετάβαση σε μεγαλύτερα μερίδια μεταβλητής ενέργειας, τα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας προσαρμόζουν τις λειτουργίες του δικτύου, αναπτύσσουν συστήματα πρόβλεψης της παραγωγής (πρόβλεψη των ανέμων και της ηλιοφάνειας) και προγραμματίζουν την παραγωγή και την διανομή μέσω των “smart grids”. Και ότι σε μεταγενέστερα στάδια της μετάβασης προς συστήματα από 100% ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η μεταβλητή ενέργεια θα ενσωματώνεται μέσω ακόμα ποιο προηγμένων τεχνολογιών που περιλαμβάνει την εκτεταμένη αποθήκευση ενέργειας, καλύτερη πρόβλεψη, ενισχυμένων διασυνδέσεων, βελτιωμένων τεχνολογιών πληροφόρησης και ελέγχου του δικτύου κτλ.

Ενεργειακοί Συνεταιρισμοί

Είναι βέβαιο ότι η ενεργειακή μετάβαση δίνει ζουμερές ευκαιρίες σε μεγαλοεπενδυτές. Αλλά δίνει προνομιακές ευκαιρίες στις τοπικές κοινωνίες όταν αφορά τον τόπο τους. Το έχουμε ξαναπεί: στην ΕΕ λειτουργούν περισσότεροι από 2.500 ενεργειακοί συνεταιρισμοί και αυτό το μοντέλο προωθείται ιδιαίτερα από την Κομισιόν. Το δικό μας ΥΠΕΝ μόλις πέρασε επιτέλους νομοσχέδιο για τους ενεργειακούς συνεταιρισμούς (όχι τόσο καλό, αλλά καλύτερο από το τίποτα).

Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχει μόνο ένας εν. συνεταιρισμός, στην Καρδίτσα. Το πλεονέκτημα των τοπικών συνεταιρισμών πολιτών είναι ότι μπορούν να έχουν γνώση του χωρικού μεταβολισμού του τόπου τους και να είναι σε θέση να προσαρμόσουν την τοπική ανάπτυξη με την προστασία των οικοσυστημάτων, την κοινωνική συνοχή και το οικονομικό συμφέρον του τόπου. Αποτελούν την προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω. Αν δεν ενεργοποιηθούν, με την απουσία του χρεοκοπημένου κράτους μας, το πεδίο θα μείνει ελεύθερο για την αντίθετη προσέγγιση των θεσμικών επενδυτών που έχουν γνώση μόνο της βελτιστοποίησης των κερδών τους. Και αυτό δεν αφορά μόνο την ενέργεια αλλά όλους τους τομείς της οικονομίας.

Σε αυτό το πλαίσιο και ως μέρος των ενεργειών έναντι του σχεδίου ENEL/Κοπελούζος, οι Φίλοι της Πάρου προσφέρονται να οργανώσουν ένα φόρουμ/συζήτηση με θέμα «Παραδείγματα Ενεργειακών Συνεταιρισμών και Ενεργειακών Κοινοτήτων», το Σάββατο 2 Δεκεμβρίου.

L'approche bottom-up: les coopératives énergétiques citoyennes.

Lorsqu'un inconnu a un projet qui se déroule sur votre territoire et consiste à labourer des kilomètres de routes dans des zones de nature vierge puis d'ériger des sortes de bêtes géantes qui seront visibles de partout, il est normal de le vivre comme un viol. Et c'est un peu comme ça que nous vivons l'installation annoncée de 22 éoliennes à Paros par des inconnus et à notre insu, sans que nous ayons compris à quoi elles peuvent servir à part qu'elles sont une bonne affaire pour leurs initiateurs. Il n'en faut pas plus pour que nous nous retournions contre les énergies renouvelables en général !

Les Pariens résistent, plus intensément qu'ailleurs, à l'instigation du comité municipal contre les éoliennes qui a fait un très bon travail. Nous n'avons pas vu une telle mobilisation d'énergie sociale depuis longtemps.

Néanmoins, pour conserver ce momentum, nous ne devons pas perdre de vue les deux évidences suivantes :

- Le réchauffement climatique est indéniable et la plupart des scientifiques du climat conviennent qu'il est causé par les émissions de combustibles fossiles qui aggravent l'effet de serre. L'objectif fixé par la communauté internationale pour éviter les impacts désastreux est de limiter le réchauffement climatique à 2° C.

- Pour y parvenir nous devons produire 100% d'énergie renouvelable le plus rapidement possible. Aléatoirement cette transition énergétique est en train de décentraliser le modèle de production ce qui peut être en soit une démocratisation de l'énergie en créant les conditions d'une révolution des relations sociales où les communautés locales s'approprient leur énergie et reconstruisent leur résilience.

Le hic est que 2 mythes bizarres se sont bien ancrés à Paros et ailleurs, nourris par une désinformation par des blogs anonymes et même par des colloques organisés sur l'île. Le 1er mythe dit que les SER, à cause de leur caractère intermittent, ne seront jamais en mesure de remplacer les combustibles fossiles. Le 2ème qui est une conséquence du 1er, dit que les SER ne sont qu'une fraude créée pour donner des opportunités à la grande finance. Tous les deux présument d'une gigantesque conspiration globale et risquent de détruire la crédibilité des opposants au projet d'installation d'éoliennes.

Malencontreusement ce sont ces deux mythes qui bloquent les communautés locales sur l'opportunité des coopératives énergétiques citoyennes. Alors qu'il y en a plus de 2.500 dans l'UE, en Grèce il n'y en a couramment qu'une seule. L'avantage des coopératives citoyennes locales est qu'elles ont connaissance du métabolisme spatiale de leur territoire et sont en mesure de concilier le développement local avec la protection des écosystèmes, la cohésion sociale et l'intérêt économique local. C'est l'approche ascendante (bottom up). Si elle n'est pas enclenchée, l'état Grec étant en faillite, le champ sera laissé entièrement libre à l'approche inverse, celle des investisseurs institutionnels qui ont seulement connaissance de l'optimisation de leurs profits. Et ceci ne concerne pas seulement l'énergie mais tous les secteurs de l'économie.

Dans ce contexte et dans le cadre des actions visant à stopper le projet d'installation d'éoliennes, les Amis de Paros se proposent d'organiser un forum/débat ayant pour thème «Exemples de coopératives énergétiques citoyennes et de communautés énergétiques», le samedi 2 décembre.

Nicolas Stéphanou

La discussion à propos des éoliennes et de leur position à Paros montre combien nous sommes influencés par les technologies modernes et nous oublions ce que les générations précédentes nous ont légué; car apporter les éoliennes aux Cyclades c'est «apporter une chouette à Athènes», puisque, ce qui caractérise particulièrement les Cyclades c'est justement les moulins à vent. Que ce soit au port ou sur les collines environnantes (par ex. auprès de Agia Anna) ou aux villages de l'arrière-pays (par ex. à Lefkes) ou à des endroits plus éloignés exposés aux vents (par ex. au-dessus de la piste de l'aéroport) les anciens moulins à vent restent immobiles, souvent en ruines, sans toit ni ailes ni voiles, à quelques exceptions près à Parikia, où la Municipalité a pourvu à leur réparation.

Sur d'autres îles, qui ont apparemment plus de ressources, comme Mykonos, les moulins de la Chora apparaissent réparés, tandis que sur d'autres encore, comme à la fascinante Chora d'Amorgos, ils ressemblent plutôt à des fantômes venant d'une autre époque. Même réparés, leur réparation est généralement superficielle. On y voit rarement un toit en paille, puisqu'on lui préfère le métallique qui n'a pas besoin d'entretien, les ailes sont immobilisées pour ne pas tourner et ne pas se casser, les voiles sont inexistantes ou rudimentaires, pour ne pas se déchirer. Seules exceptions peut-être le moulin du port et de Pandrossos à Parikia et celui de Stephanos Ragoussis à Agkairia, que ce dernier essaie contre et malgré tout contretemps de maintenir en vie en tant que galerie d'art à côté de son bar-restaurant.

Ces quelques exemples de moulins réparés nous permettent cependant de nous imaginer comment serait le paysage de Paros et, plus généralement, des Cyclades, si tous ou au moins plusieurs moulins à vent étaient réparés. Des points blancs sur les collines et les montagnes, dans ou en dehors des villages, avec leurs ailes déployées et tournant, si possible, au vent, de réels bijoux et exemples d'une architecture et technologie traditionnelle et esthétique.

Certes, dans les périodes de «vaches maigres» que nous traversons, une telle réparation et remise en état des moulins pourrait paraître utopique, mais peut-être ne l'est-elle pas. Tout d'abord parce que les moulins pourraient être associés à une logique économique. Comme Mr Stephanos et le bar de Pandrossos nous enseignent, les moulins peuvent servir de galeries d'art ou de café, et, pourquoi pas, retrouver leur fonction initiale, celle de moudre les grains de céréales (blé ou orge) pour produire de la farine traditionnelle utilisable par les boulangeries ou la brasserie locale. En outre, afin de les combiner à la problématique actuelle, est-ce que nos polytechniciens ne pourraient pas associer la nouvelle technologie des éoliennes aux anciens moulins, afin qu'ils acquièrent aussi une fonction moderne, en «camouflant» en d'autres termes la nouvelle technologie dans leur coquille, avec les adaptations

techniques nécessaires? Même si, en raison des différentes dimensions et contraintes résultant de l'architecture traditionnelle, leur performance ne saurait être comparée à celle des éoliennes modernes, leurs ailes (et voiles à base de matériaux résistants) pourraient être déployées, ne fût-ce qu'accessoirement ou à titre subsidiaire pour appuyer l'autonomisation des îles en énergie, en donnant une nouvelle vie à ces belles constructions.

Indépendamment de l'usage spécifique auquel les moulins pourraient être destinés, cela vaudrait la peine de les intégrer dans un des programmes régionaux financés par l'Union Européenne. Une des mesures financées par le Fonds Européen de Développement Rural s'intitule «services de base et le renouvellement des villages dans les régions rurales» et peut comprendre des investissements pour de petites infrastructures (y compris pour les énergies renouvelables), des services de base pour la population rurale, y compris pour les loisirs, la culture et le tourisme, ainsi que des études et investissements relatifs au maintien, à la réparation et la réhabilitation de l'héritage culturel des villages, des paysages ruraux et de leurs aspects socio-économiques et des investissements pour la transformation de bâtiments ou autres installations dans ou près des villages visant à améliorer la qualité de vie¹.

Il résulte de la description des investissements éligibles qu'il y aurait des possibilités de faire financer par l'Union Européenne la réparation et mise en valeur des moulins à vent, et cela de plusieurs manières. Si cela n'a pas été fait à présent, il s'agit peut-être d'une omission des autorités compétentes pour l'établissement des programmes de développement rural. Il serait souhaitable que les autorités régionales responsables pour les Cyclades et, plus généralement, pour la Mer Egée du Sud, insèrent explicitement à la première occasion les moulins à vent au programme de développement rural y afférent et, surtout, sensibilisent les Municipalités et les particuliers qui disposent de moulins à vent pour qu'ils fassent les démarches nécessaires et profitent effectivement du financement, afin de ressusciter les moulins et de faire tourner leurs ailes à nouveau, en donnant du mouvement aux collines et aux montagnes des Cyclades.

En espérant qu'en s'adressant ainsi à la bureaucratie nous n'aurons pas le sort de Don Quichote qui s'en est pris aux moulins et en souhaitant que dans quelques années la chanson (française) qui signale au meunier qui dort que son moulin va trop vite redevienne réalité...

¹ V. art. 20 du Règlement 1305/2013 du Parlement européen et du Conseil du 17.12.2013 (JO L 347, p. 487 s.).

² L'article reflète des opinions personnelles de son

Αιολική ενέργεια, ανεμόμυλοι και Δον Κιχώτης

Δημήτρης Τριανταφύλλου²

Η συζήτηση για την αιολική ενέργεια και τις ανεμογεννήτριες, προκειμένου να οριοθετηθεί σωστά η χρήση τους στην Πάρο, δείχνει πόσο επηρεασμένοι είμαστε από τα εισαγόμενα σύγχρονα τεχνολογικά επιτεύγματα, έτσι ώστε να παραβλέπουμε όσα μας παρέδωσαν οι προηγούμενες γενεές στον τόπο μας. Γιατί στην πραγματικότητα το να φέρεις αιολική ενέργεια στις Κυκλάδες είναι σαν να κομίζεις «γλαύκα εις Αθήνας», αφού αν κάτι χαρακτηρίζει ιδιαίτερα τα νησιά των Κυκλάδων είναι οι ανεμόμυλοι. Είτε στο λιμάνι είτε στους γύρω λόφους (βλ. την περιοχή της Αγίας Άννας) είτε γύρω από τα κεφαλοχώρια της ενδοχώρας (πχ Λεύκες) είτε σε ερημικότερες τοποθεσίες με έκθεση στον άνεμο (πχ πάνω από τον αεροδιάδρομο) οι παλαιοί ανεμόμυλοι στέκονται ασάλευτα κι ερειπωμένοι, με λίγες εξαιρέσεις στην Παροικιά, όπου φρόντισε ο Δήμος την επισκευή τους, χωρίς σκεπή, χωρίς πανιά και χωρίς φτερά.

Σε άλλα νησιά, που προφανώς έχουν περισσότερα έσοδα, όπως η Μύκονος, οι ανεμόμυλοι της χώρας φαίνονται επισκευασμένοι, ενώ σε άλλα, όπως στην καταπληκτική χώρα της Αμοργού, μοιάζουν με φαντάσματα από άλλη εποχή. Ακόμη βέβαια κι αν έχουν επισκευαστεί, η επισκευή τους είναι συνήθως επιφανειακή. Σπάνια βλέπει κανείς αχυρένια στέγη, αφού προτιμάται οι φτηνή μεταλλική που δεν χρειάζεται συντήρηση, τα φτερά είναι ακινητοποιημένα για να μη γυρίζουν και σπάσουν, τα πανιά είναι ανύπαρκτα ή απλώς υποτυπώδη, για να μη σχίζονται. Φωτεινή εξαίρεση ίσως ο ανεμόμυλος του λιμανιού και της Πανδρόσου στην Παροικιά και ο ανεμόμυλος της Αγκαιριάς, ο τελευταίος χάρη στην ιδιωτική φροντίδα του Στέφανου Ραγκούση, που με κόπο και μεράκι προσπαθεί να διατηρήσει ζωντανό τον ανεμόμυλο που κληρονόμησε από τον παπού του, αξιοποιώντας τον ως εκθεσιακό χώρο πλάι στα κτίσματα όπου λειτουργεί εστιατόριο και μπαρ με θέα την Αλυκή και την Αντίπαρο. Τα ελάχιστα αυτά παραδείγματα επισκευασμένων ανεμόμυλων μας επιτρέπουν ωστόσο να φανταστούμε πώς θα ήταν το τοπίο της Πάρου και των Κυκλάδων γενικότερα, αν όλοι ή οι περισσότεροι ανεμόμυλοι επισκευάζονταν. Ασπρες κοκκίδες στους λόφους και τα βουνά, εντός ή εκτός οικισμών, με τα πανιά τους ανοικτά κι ει δυνατόν περιστρεφόμενα στον άνεμο, θα ήταν πραγματικά κοσμήματα και παραδείγματα

καλαίσθητης παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και τεχνολογίας.

Στην εποχή βέβαια των ισχνών αγελάδων που διανύουμε μια τέτοια επισκευή και επαναλειτουργία των ανεμόμυλων μπορεί να ακούγεται ουτοπική, ίσως όμως και να μην είναι. Αφενός γιατί οι ανεμόμυλοι θα μπορούσαν να συνδυαστούν με κάποια οικονομική λογική. Όπως μας δείχνει ο κυρ Στέφανος στην Αγκαιριά και το μπαράκι στην Πάνδροσο, μπορούν να χρησιμεύσουν ως εκθεσιακοί χώροι ή ως καφενείο, γιατί όμως να μην επανέρχονταν και στην αρχική τους λειτουργία, να αλέθουν δηλ. τα δημητριακά για να παραγάγουν κάποια ποσότητα αλευριού, το οποίο θα διετίθετο ως αλεύρι παραδοσιακής βιοτεχνικής παρασκευής. Αλλά για να συνδυάσουμε και τη σύγχρονη προβληματική των ανεμογεννητριών που ταλανίζουν τους κατοίκους των νησιών, δεν θα μπορούσαν οι ηλεκτρολόγοι μηχανικοί μας να συνδυάσουν την τεχνολογία των ανεμογεννητριών με τους παλαιούς ανεμόμυλους, έτσι ώστε αυτοί να επιτελέσουν και μια σύγχρονη λειτουργία, «καμουφλάροντας» με άλλα λόγια την τεχνολογία των ανεμογεννητριών μέσα στο κέλυφός τους, με τις απαραίτητες τεχνικές προσαρμογές? Ακόμη και αν, λόγω των διαφορετικών διαστάσεων και των περιορισμών που προκύπτουν από την παραδοσιακή αρχιτεκτονική η απόδοσή τους δεν μπορούσε να συγκριθεί με εκείνη των σύγχρονων ανεμογεννητριών-κεραιών, η ύπαρξη κινούμενων φτερών (και ιστίων από ανθεκτικό υλικό) θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί έστω συμπληρωματικά ή εφεδρικά για την ενεργειακή αυτονομία των νησιών, δίνοντας νέα ζωή στις όμορφες αυτές κατασκευές. Ανεξάρτητα από την ειδικότερη χρήση για την οποία θα μπορούσαν να προοριστούν οι ανεμόμυλοι, θα άξιζε σε κάθε περίπτωση να υπαχθούν σε κάποιο από τα περιφερειακά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ένα από τα μέτρα που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης αφορά «βασικές υπηρεσίες και ανανέωση των χωριών σε αγροτικές περιοχές» και περιλαμβάνει επενδύσεις για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση κάθε είδους υποδομών μικρής κλίμακας (περιλαμβανομένων των επενδύσεων στις ανανεώσιμες πηγές και στην εξοικονόμηση ενέργειας), επενδύσεις για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών τοπικών υπηρεσιών για τον αγρο-

τικό πληθυσμό, περιλαμβανομένης της αναψυχής και του πολιτισμού, και για τη σχετική υποδομή, επενδύσεις για υποδομές ψυχαγωγίας δημοσίας χρήσεως και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας, μελέτες και επενδύσεις σχετικά με τη διατήρηση, επισκευή και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων, περιλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πλευρών, καθώς και επενδύσεις για τη μετατροπή κτισμάτων ή άλλων εγκαταστάσεων μέσα ή κοντά σε αγροτικούς οικισμούς για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής.¹

Από την περιπτώσιολογία των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων φαίνεται ότι υπάρχουν δυνατότητες να χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση η επισκευή, αναβάθμιση και αξιοποίηση των ανεμόμυλων και μάλιστα ποικιλοτρόπως. Αν αυτό δεν έχει γίνει μέχρι τώρα, ίσως οφείλεται σε παράλειψη των αρμοδίων αρχών που καταρτίζουν τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης. Η Περιφέρεια που είναι αρμόδια για τις Κυκλάδες, και το Νότιο Αιγαίο γενικότερα, θα ήταν ευχής έργο να εντάξει τους ανεμόμυλους με την πρώτη ευκαιρία στο σχετικό πρόγραμμα και να ενισχυθεί τόσο τους ενδιαφερόμενους Δήμους όσο και τους ιδιώτες που διαθέτουν ανεμόμυλους, ώστε να προβούν στις σχετικές ενέργειες και να επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση, για να ξαναζωντανέψουν οι ανεμόμυλοι, να ξαναγυρίσουν τα φτερά τους και να γεμίσουν κίνηση οι κυκλαδίτικοι λόφοι και τα βουνά.

Ελπίζοντας ότι απευθυνόμενοι έτσι στη γραφειοκρατία δεν θα έχουμε την τύχη του Δον Κιχώτη που τα έβαλε με τους ανεμόμυλους και ευχόμενοι ύστερα από κάποια χρόνια να γίνει πάλι πραγματικότητα το (γαλλικό) παιδικό τραγουδάκι που ειδοποιεί τον μυλωνά που αμέριμνος κοιμάται ότι ο μύλος του γυρίζει πολύ γρήγορα...

¹ Βλ. άρθρο 20 του κανονισμού 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17.12.2013 (ΕΕ L 347, σ. 487 επ.). Εφόσον βέβαια υφίσταται σχέδιο για την ανάπτυξη των ενδιαφερομένων δήμων και χωριών, αυτές οι επενδύσεις πρέπει να εντάσσονται στα σχέδια αυτά για να τύχουν ενισχύσεων.

² Το άρθρο απηχεί αυστηρά προσωπικές απόψεις του γράφοντος

Green Paros: Sustainable Contemporary Tradition

'Green Paros' is a collaborative group and online platform of people living in Paros or with links to the island, who share common values on preserving the authentic lifestyle of the island by encouraging and creating sustainable social, environmental and economic activities.

In the summer of 2017 the group collaborated with the Prodomos cultural association in the Chickpea Festival and organised a workshop to revive the local rugs tradition using recycled materials. The workshop was met with a lot of enthusiasm. About 30 participants took part and some of them went back home and looked for old family rugs going back many generations.

Wishing to endorse this tradition, the group is working on the creation of a contemporary rug production that will, not only, preserve and revive a local tradition but it will keep the local women (and men) busy and productive through the quiet winter period and will create an extra source of income for them. The plan is to create a Green Paros winter production group bringing together people living in Paros, who will meet weekly and make traditional items with a contemporary design. The target is to create, by the summer of 2018, a collection to be sold on the island and ultimately on line.

To realise this plan the group is looking for local partners who could help with gathering the people, and finding a place to meet and work (preferably in the villages Prodomos and Marpissa). After the Chickpea Festival several people offered to donate their traditional looms towards the project and it has become necessary to find a place to serve as a workshop, where the looms could be placed permanently and where women (and men) could gather to learn to use them and work together.

The group also needs local partners to help put in place a recycling circuit to collect old T-shirts and textile as the raw material for the rugs, as well as companies that could provide their textile left-overs. Parallel to these efforts in Paros the group is in contact with similar organisations in Athens and Paris searching internationally for funding, supporters and collaborators.

This project is led by the artist and designer Tal Waldman and the products are designed by Talva D (talvadesign.com). It is locally managed by Ronit Ben Saadon, co-founder of the Tao Center.

Haris Martinos

All those wishing to share their concerns about sustainability, exchange information with like-minded people and get ideas of how you can contribute to the project can join the Green Paros Facebook Group: <https://www.facebook.com/groups/699755750200751/>

*Για περισσότερες πληροφορίες:
Green Paros Facebook Group
<https://www.facebook.com/groups/699755750200751/>*

Green Paros: Μια σύγχρονη ματιά στην παράδοση

‘Green Paros’ είναι μία ομάδα ανθρώπων που ζουν ή έχουν σχέση με την Πάρο και μοιράζονται κοινές αξίες και προβληματισμούς για τη διατήρηση του αυθεντικού τρόπου ζωής στο νησί, ενθαρρύνοντας βιώσιμες κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές δραστηριότητες.

Το καλοκαίρι του 2017 οργάνωσε ανοιχτό εργαστήριο στη γιορτή του ρεβιθιού στον Πρόδρομο. Οι συμμετέχοντες δημιούργησαν πιάστρες και πατάκια για τα τσουκάλια κόβοντας και πλέκοντας παλιά υφάσματα, όπως από παλιά οι γυναίκες στις Κυκλάδες δημιουργούσαν χαλιά, κουβέρτες και άλλα απαραίτητα για καθημερινή χρήση αξιοποιώντας τα όποια διαθέσιμα υλικά.

Ο ενθουσιασμός τους οδήγησε την ομάδα να προγραμματίσει τη δημιουργία μιας χειμωνιάτικης ομάδας παραγωγής. Γυναίκες (και άνδρες) που ζουν στην Πάρο θα δημιουργούν παραδοσιακά προϊόντα σε σύγχρονα σχέδια της Talva D (talvadesign.com) με στόχο η πρώτη συλλογή να είναι έτοιμη για πώληση στην Πάρο το καλοκαίρι του 2018 και μετά και μέσα από το διαδίκτυο.

Χάρης Μαρτίνο

Πως να βελτιώσουμε κάποια πράγματα!

Οι πιστοί επισκέπτες της Νάουσας, όπως και όλοι οι κάτοικοι της Πάρου, εκτιμούν τη φυσική ομορφιά και την κυκλαδική γραφικότητα του οικισμού.

Η κοινότητα αυτή υποδέχεται πολλούς επισκέπτες όλων των ηλικιών, οικογένειες ή όχι.

Όμως, η ομορφιά αυτού του οικισμού αμαυρώνεται το καλοκαίρι από την έντονη κίνηση που επικρατεί στο δρόμο που οδηγεί προς το κέντρο. Αυτοκίνητα, μοτοσυκλέτες, σκούτερ, λεωφορεία, ανακατεύονται σε ένα απερίγραπτο χάος με πεζούς, μπότερες με καροτσάκια κλπ.

Χρήσιμη θα ήταν λοιπόν η απαγόρευση των αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών και λεωφορείων κατά την προσέγγιση του οικισμού μετά τις 7 το απόγευμα. Έτσι, ο δρόμος θα περιοριστεί μόνο για τους πεζούς από την αρχή της διασταύρωσης με τον περιφερειακό δρόμο της Νάουσας. Τα οχήματα θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον περιφερειακό για να αποβιβάσουν τους επιβάτες τους στους προγραμματισμένους χώρους στάθμευσης και τον σταθμό των λεωφορείων.

Αυτά τα μέτρα δεν είναι πιο περίπλοκα από τη δράση που έχει ήδη παρθεί στην Παροικιά, όπου ο δρόμος από τη θάλασσα που οδηγεί στο δημαρχείο παραχωρείται από τις 7 και μετά αποκλειστικά στους πεζούς. Γιατί αυτό να είναι εφικτό στην Παροικιά και όχι στη Νάουσα?

Ορφέας Βάρδος

Améliorer les choses!

Les femmes et les hommes qui connaissent Naoussa, comme ceux qui y vivent à Paros apprécient sa beauté naturelle et l'aspect pittoresque, cycladique de son agglomération. Cette localité reçoit bon nombre de visiteurs l'été de tous âges, seuls ou en famille.

Or la beauté de cette agglomération est ternie pendant l'été par la circulation intense qui règne sur la route qui conduit à son centre. Voitures, mobylettes, scooters, bus se mêlent dans un désordre indescriptible aux piétons, aux femmes avec des poussettes.

Ce qui serait utile et rationnel serait d'interdire le soir, à partir par exemple de 19 heures, à la circulation les voitures, motocycles et les bus à l'approche de l'agglomération. Ainsi, la route serait à partir de la bifurcation avec le périphérique de Naoussa réservée aux piétons. Les véhicules pourraient emprunter le périphérique pour conduire leurs occupants vers les parkings prévus et la station de bus.

Cette mesure n'est pas plus compliquée à réaliser que ce qui a été fait à Parikia, où la route du front de mer conduisant à la mairie est réservée à partir de 19 heures aux promeneurs. Pourquoi ce qui est possible à Parikia ne serait pas possible à Naoussa.

Orphée Vardos

Ίδρυση Ναυτικού Ομίλου Νάουσας Πάρου ΝΑΪΑΣ

Στις 17 Σεπτεμβρίου 2017, στον Άι Γιάννη τον Δέτη, στο χώρο της Δημοτικής Επιχείρησης Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου, πραγματοποιήθηκε ανοικτή Ιδρυτική Συνέλευση του Ναυτικού Ομίλου Νάουσας Πάρου.

Στη συνέλευση εγκρίθηκε το καταστατικό, αποφασίστηκε η επωνυμία του Ομίλου, «ΝΑΪΑΣ», επιλέχθηκε το σήμα του και εκλέχθηκε Προσωρινή Διοίκηση στην οποία ανατέθηκε να φροντίσει για τη νομιμοποίηση του Ομίλου και την σύγκληση της πρώτης τακτικής γενικής συνέλευσης μελών, αμέσως μετά την απόκτηση νομικής προσωπικότητας, για την εκλογή διοικητικού συμβουλίου.

Οι βασικοί στόχοι του Ναυτικού Ομίλου Νάουσας Πάρου όπως καταγράφηκαν στο καταστατικό του Ομίλου, είναι η θαλάσσια και παράκτια άθληση με κυρίαρχη την ιστιοπλοΐα, η διατήρηση, η συνέχεια και η γνώση της ναυτικής παράδοσης του τόπου και των ανθρώπων του, σε κάθε της μορφή και η προστασία του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος με την ανάληψη σχετικών δράσεων και πρωτοβουλιών.

Η ανταπόκριση της παριανής κοινωνίας στην προσπάθειά για την δημιουργία του Ναυτικού Ομίλου είναι απολύτως θετική. Ως ιδρυτικά μέλη υπέγραψαν το καταστατικό 63 άτομα.

Στο πλευρό του Ομίλου, βρίσκονται η Δημοτική Αρχή που χαιρετίζει και στηρίζει την ίδρυση του Ομίλου και η Δημοτική Επιχείρηση Πάρκο Πάρου (Άι Γιάννης Δέτης), παραχωρώντας στον Όμιλο τις

απαραίτητες χερσαίες εκτάσεις και υποδομές για την λειτουργία του.

Η θετική στάση της Δημοτικής Επιχείρησης και η παρουσία ανθρώπων με γνώσεις και ενθουσιασμό που αγαπούν τη θάλασσα, τον τόπο, τον αθλητισμό, τα νιάτα, δημιουργούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την δημιουργία ενός Ναυτικού Ομίλου που θα παρέχει στους κατοίκους του νησιού και κυρίως στα παιδιά και στους νέους, την δυνατότητα να γνωρίσουν και να αθληθούν στα ναυτικά, θαλάσσια, παράκτια και υγρού στίβου αθλήματα εστιάζοντας ταυτόχρονα στη προστασία και την ανάδειξη της ευρύτερης παράκτιας και θαλάσσιας περιοχής της Νάουσας Πάρου.

Ναΐας - Λίγα λόγια για το όνομα και την ιστορία

Η «Ναΐας» στην ελληνική μυθολογία ήταν Νύμφη των γλυκών νερών, των πηγών, των ποταμών, των λιμνών. Στη λαϊκή μας παράδοση οι Ναϊάδες ταυτίζονται με τις νεράιδες. Ετυμολογικά προέρχεται από το ρήμα νάω= ρέω και έχει την ίδια ρίζα με το τοπωνύμιο Νάουσα.

Ιστορικά, «ΝΑΪΑΣ» ονομαζόταν ο σύλλογος που ιδρύθηκε το 1932 στη Νάουσα με πρωτοβουλία του εκπαιδευτικού Εμμ. Σαγκριώτη (1857-1937), με μεγάλη συμμετοχή των νέων του χωριού και των δύο φύλων. Σκοπός του Συλλόγου ήταν μορφωτικός, πολιτιστικός, και κοινωνικός.

Δελτίο Τύπου ομίλου

Προαύλιο της Παναγίας της Φανερωμένης στη Νάουσα (1933). Διακρίνεται το λάβαρο του Συλλόγου.

Création d'un club de voile à Naoussa « NAIAS »

Le 17 Septembre 2017, à Ioannis Detis, situé au Parc Municipal pour l'Environnement et la Culture de Paros, a eu lieu l'assemblée fondatrice du club de voile de Naoussa.

Les principaux objectifs du club, comme inscrits dans son statut, sont les sports nautiques, avec une prédominance pour la voile, la conservation, la continuité et la meilleure connaissance de la tradition navale et maritime de l'île dans toutes ses formes, ainsi que la protection de l'environnement marin et côtier.

Cette initiative a reçu un accueil très favorable par les habitants de Naoussa, la preuve étant que 63 personnes y sont inscrites en tant que membres fondateurs.

La Municipalité soutient la création du club en lui dotant des terrains et des infrastructures nécessaires à son bon fonctionnement.

Ce soutien ainsi que la présence des hommes et des femmes qui aiment la mer, le sport, la jeunesse et Naoussa, créent les conditions pour que cette association sous forme de club, offre aux habitants de l'île –et surtout aux enfants et aux jeunes– la possibilité d'apprendre et de pratiquer les sports nautiques, tout en veillant aussi sur la protection et la promotion de la zone côtière et marine de Naoussa.

Pourquoi le nom de « Naïas » ?

Naïas, dans la mythologie grecque, était une nymphe d'eaux douces, des sources, des rivières et des lacs. Dans notre tradition, les Naïades s'identifient aux fées. De plus, historiquement parlant, « NAIAS » s'appelait aussi une association fondée en 1932 à Naoussa, à l'initiative de l'éducateur Emmanouel Sagkriotis (1857-1937), avec une large participation des jeunes du village des deux sexes. Le but de l'association était éducatif, culturel et social en même temps.

Communiqué de presse du club

Creation of « NAIAS » sailing club in Naoussa

On 17 September 2017, at Ioannis Detis, located in the Municipal Park for the Environment and Culture of Paros, was held the founding assembly of the Naoussa sailing club.

The main objectives of the club, as they figure in its statute, are the practice of water sports, with a predominance for sailing, the conservation, continuity and better knowledge of the island's naval and maritime tradition in all its forms, as well as protection of the marine and coastal environment.

This initiative has been very well received by the people of Naoussa, the proof being that 63 people were registered as founding members.

The Municipality supports the creation of the club by providing land and infrastructure necessary for its proper functioning.

This support and the presence of men and women who love the sea, the sports, the youth and Naoussa itself, fulfill the necessary conditions for this association in the form of club, to offer to the inhabitants of the island -and especially to the children and the young people - the opportunity to learn and practice water sports, while also ensuring the protection and promotion of the Naoussa coastal and marine area.

Why the name of «Naïas»?

Naïas, in Greek mythology, was a nymph of freshwaters, springs, rivers and lakes. In our tradition, the Naïades are identified as the fairies. Moreover, historically speaking, «NAIAS» was also called an association founded in 1932 in Naoussa, at the initiative of the educator Emmanouel Sagkriotis (1857-1937), with a large participation of young people from the village of both sexes. The purpose of the association was educational, cultural and social at the same time.

Club press release

Οι πιστοί μας αναγνώστες σίγουρα θα θυμούνται την υπόσχεση που σας δώσαμε στο προηγούμενο τεύχος σχετικά με την παρουσίαση σε 4 συνέχειες στο BULLETIN του έργου του ταλαντούχου καλλιτέχνη της κεραμικής Στέλιου Γκίκα «τα βυζαντινά μονοπάτια». Αρχίζουμε από το τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας με μία εισαγωγή στο θέμα και το πρώτο μέρος μίας εξόχως λυρικής παρουσίας των συμβόλων και παραδόσεων της Ορθοδοξίας από τον ιερωμένο Ευάγγελο Βαλαντάση.

Nos lecteurs les plus fidèles se souviendront sûrement de la promesse que nous vous avons faite dans le précédent numéro du BULLETIN de présenter en quatre fois l'œuvre artistique du céramiste Stelios Ghikas portant sur «Les chemins byzantins». Nous commençons avec une introduction au sujet et la première partie d'une présentation très lyrique des symboles et des traditions de l'Orthodoxie écrite par le prêtre Evangelos Valantassis.

Our regular readers will surely remember the promise we made to you in the previous issue of the BULLETIN to present the artistic work of the ceramist Stelios Ghikas «The Byzantine Paths» in four parts. We begin with an introduction to the subject and the first part of a very lyrical presentation of the symbols and traditions of Orthodoxy written by the pope Evangelos Valantassis.

Τα βυζαντινά μονοπάτια

Κείμενο: Ευάγγελος Βαλαντάσης

Σχέδια: Στέλιος Γκίκας

Το να είσαι θρησκευόμενος είναι σαν να βαδίζεις σ' ένα παλιό και περπατημένο μονοπάτι. Μερικές φορές (όχι συχνά) βιάζεσαι, περπατάς γοργά για να φτάσεις σε κάποιον προορισμό και να φέρεις σε πέρας κάποια σημαντική εργασία. Συνήθως, όμως, περπατάς αργά, περιπλανιέσαι, σταματάς για να ακούσεις τα πουλιά να κελαηδούν, να χαζέψεις τα κατσίκια, ή να μυρίσεις τα βουνίσια βότανα που ξεραίνονται κάτω από τον καυτό ήλιο απελευθερώνοντας τα αρώματά τους.

Η Πάρος αποτελεί θρησκευτικό μονοπάτι εδώ και χιλιάδες χρόνια. Γυναίκες και άντρες, παιδιά και γέροντες, άλλοι γεμάτοι τόλμη κι άλλοι γεμάτοι περιέργεια, έχουν βαδίσει σ' αυτό το μονοπάτι για να τιμήσουν τους αρχαίους θεούς, να λαιρέψουν τον Δία, τον Απόλλωνα, την Αθηνά, τον Ασκληπιό, τον Ιησού, τους χριστιανούς Αγίους και την αγαπημένη του νησιού, τη Μαρία, τη Θεοτόκο, τη μητέρα του Θεού. Το μονοπάτι εδώ είναι χιλιάδων ετών – πολύ παλιό και πολύ περπατημένο. Και περιμένει τον προσκυνητή.

Βαδίζουμε σε αυτό το μονοπάτι όχι για να ανακαλύψουμε ποιοι ήταν οι Βυζαντινοί, ούτε ποιοι είναι οι κάτοικοι του νησιού, αλλά για να ανακαλύψουμε ποιοι είμαστε εμείς. Αυτός ο δρόμος προς την αυτογνωσία, όπως θα σου πουν και οι αγρότες κατά μήκος του, είναι κάτι περισσότερο από το να κοιτάς μέσα σου. Σε αναγκάζει να κοιτάξεις και έξω, στο παρελθόν, στην εξοχή που σε περιβάλλει, στον ουρανό και τη θάλασσα, στον κόσμο όπου ζεις. Γιατί όλα είναι αλληλένδετα, συνδέονται, όπως ακριβώς και τα δυο χωριά συνδέονται από το βυζαντινό μονοπάτι, που φέρνει τους προσκυνητές από το ένα στο άλλο. Το ίδιο το βυζαντινό μονοπάτι είναι ένας δρόμος προς την αυτογνωσία μέσα από την εξερεύνηση και την επαφή με πολλά άλλα πράγματα – ανθρώπους, φυτά, ζώα, αρχαία αντικείμενα και, πάνω απ' όλα, το Θεό που δημιουργήσε τα πάντα. Ομως πριν από το ταξίδι στις μοναστικές διαδρομές, ας ανακαλύψουμε και ξαναθυμηθούμε τα σύμβολα και τούς κώδικες της Ορθοδοξίας!

Τα παρεκκλήσια

Καθώς περπατάς στην Πάρο, βλέπεις πολλά μικρά παρεκκλήσια. Κάποια βρίσκονται δίπλα σε σπίτια. Άλλα βρίσκονται σε χωράφια, ή σε κάποιο μακρινό λόφο, ή στην κορυφή κάποιου ψηλού βουνού. Αυτά τα μικρά παρεκκλήσια, συχνά αφιερωμένα σε κάποιον συγκεκριμένο άγιο, έχουν χτιστεί από διάφορα πρόσωπα ή οικογένειες σαν μέρη ιδιωτικής λατρείας. Είναι πλήρως εξοπλισμένα σαν εκκλησίες, με εικόνες, καντήλια, μανουάλια, Αγία Τράπεζα, και συχνά περίτεχνο τέμπλο.

Οι άνθρωποι τα χτίζουν για διάφορους λόγους. Μπορεί να είχαν δει σε όραμα το Θεό ή κάποιον άγιο να τους

ζητά να το χτίσουν σε ένα συγκεκριμένο μέρος. Μπορεί να έχουν ιδιαίτερη αγάπη για κάποιον άγιο, ή για κάποια εορτή της εκκλησίας, κι έτσι χτίζουν ένα παρεκκλήσι μέσα στην ιδιοκτησία τους. Πολλά απ' αυτά, που βρίσκονται κολλητά στα σπίτια, είναι τόποι ιδιωτικής λατρείας της οικογένειας, όπου έχουν ενταφιάσει τα οστά των αποθανόντων αγαπημένων τους προσώπων, είτε σε τεφροφυλάκιο στο πάτωμα, είτε εντοιχισμένα. Η οικογένεια φροντίζει τα παρεκκλήσια με πολλή αγάπη. Κάποιο μέλος της πηγαίνει κάθε μέρα και ανάβει τα καντήλια μπροστά στις εικόνες και καίει λιβάνι, σαν ένδειξη των καθημερινών τους προσευχών. Τα παρεκκλήσια ενισχύουν την καθημερινή προσευχή και πίστη των κατοίκων και φέρνουν το ουράνιο βασίλειο πιο κοντά στο επίγειο.

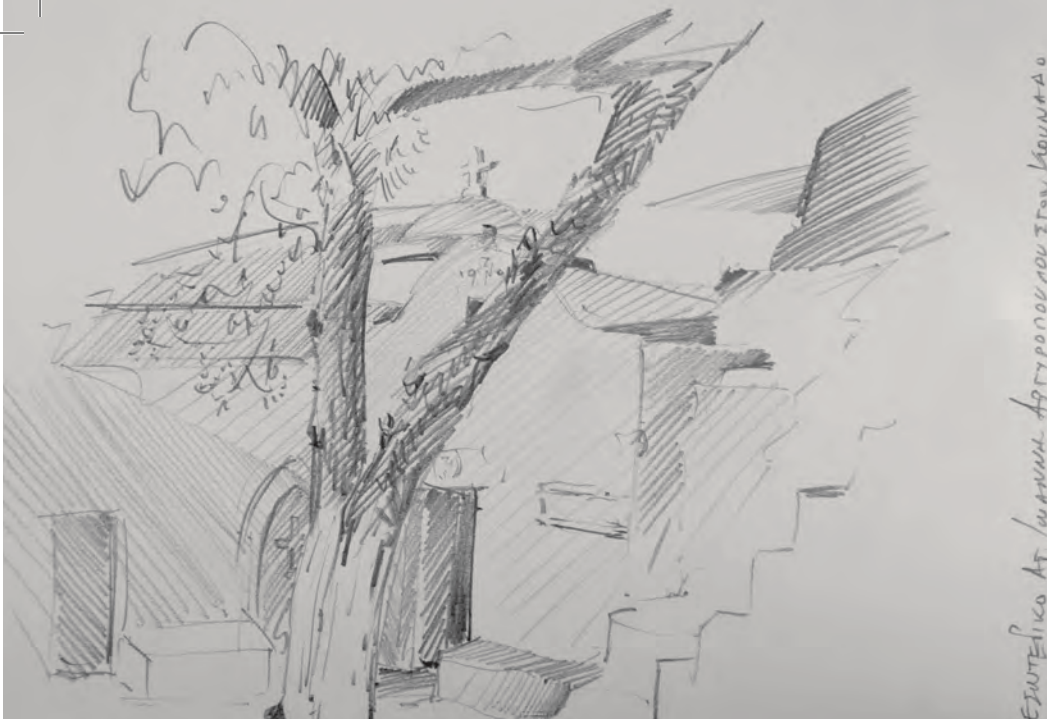
Το άναμμα των κεριών

Τα αναμμένα κεριά σε μια ορθόδοξη εκκλησία την κάνουν να ξεχωρίζει από τις άλλες εκκλησίες. Συχνά, μπροστά στις εικόνες κρέμονται ασημένια ή χάλκινα καντήλια. Αυτά τα καντήλια καίνε λάδι και ρίχνουν ένα απαλό φως στην πρόσοψη της εικόνας και στο εικονοστάσι γύρω της. Τα καντήλια κάνουν την εκκλησία πιο ελκυστική. Ίσως γιατί δείχνουν πως κάποιος έχει ήδη μπει για να προσευχηθεί, να ανάψει κεριά και να κάψει λιβάνι. Κάποιος έχει ετοιμάσει για σένα το δρόμο για να μπει, να προσευχηθεί και να βρεις ψυχική ανακούφιση.

Αποτελεί παράδοση να ανάβεις το δικό σου λιανοκέρι από κεριά μέλισσας, που μπορείς να βρεις μόλις μπεις στην εκκλησία, και να το βάλεις καθώς προσεύχεσαι σε ένα από τα χάλκινα μανουάλια, που μερικές φορές είναι γεμάτα άμμο. Μια μικρή προσφορά για το κεριά είναι καλοδεχούμενη, αλλά όχι απαραίτητη. Αυτά τα κεριά αποτελούν σημαντικό μέρος της λατρείας στις εκκλησίες και τα παρεκκλήσια.

Το αναμμένο κεριά συνεχίζει την προσευχή σου αφού φύγεις, και δίνει σε κάποιον άλλο τη χαρά να γνωρίζει ότι έχει γίνει κι άλλη προσευχή μέσα στο χώρο. Τα κεριά δημιουργούν μια αίσθηση κοινότητας ανάμεσα σε ξένους, ανάμεσα στους νεωκώρους και

100% 100% 100% 100% 100% 100% 100% 100% 100% 100%

τους επισκέπτες, ανάμεσα στο Θεό και τους προσκυντές. Είναι μια όμορφη παράδοση.

Αν δεν έχεις κάποιο συγκεκριμένο αίτημα στην προσευχή σου, μπορείς απλά να πεις την προσευχή του ληστή που σταυρώθηκε μαζί με τον Ιησού: «Μνήσθητί μου, Κύριε, εν τη βασιλεία σου».

Οι καμπάνες

Τα μοναστήρια και οι εκκλησίες αγαπούν πολύ τις καμπάνες. Αν ζήσεις στην Πάρο, για οποιαδήποτε χρονική περίοδο, δεν μπορεί να μην τις προσέξεις. Οι καμπάνες της εκκλησίας αναγγέλλουν κάποια ακολουθία, ή την ώρα της δοξολογίας πριν τη Θεία Λειτουργία, ή την έναρξη της Θείας Κοινωνίας. Χτυπούν δυνατά για να αναγγείλουν την ανάσταση του Χριστού το Μεγάλο Σάββατο, στην ακολουθία της Κυριακής του Πάσχα. Χτυπούν αργά και πένθιμα για να κοινοποιήσουν το θάνατο του Ιησού τη Μεγάλη Παρασκευή. Οι καμπάνες μιλούν στην κοινότητα και για τις χαρές και για τις λύπες.

Οι καμπάνες επίσης πληροφορούν τους κατοίκους για διάφορα συμβάντα. Δεν τους λένε μόνο τις συμβαίνει στην εκκλησία, αλλά μεταφέρουν και ειδήσεις. Στην Πάρο, όταν κάποιος πεθαίνει, η εκκλησία χτυπά τις καμπάνες με έναν συγκεκριμένο πένθιμο τρόπο, δυο χτυπήματα, μετά σιωπή, μετά ένα βαθύ χτύπημα. Έτσι, όλοι οι κάτοικοι ξέρουν πως κάποιος έχει πεθάνει, και ψάχνουν αμέσως να μάθουν ποιος, πότε και γιατί. Καθώς δεν υπάρχει ταρίχευση στο νησί, η κηδεία θα λάβει χώρα την επομένη στην εκκλησία. Ο πένθιμος τύπος της καμπάνας αρχίζει ξανά, για να αναγγείλει πως η σορός του νεκρού έχει φύγει από το σπίτι του και μεταφέρεται στην εκκλησία. Συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της αργής πομπής ως την εκκλησία, και μετά προς το κοιμητήριο. Τα μοναστήρια χτυπούν τις καμπάνες με τον ίδιο τρόπο όπως και οι άλλες εκκλησίες. Θα τις δεις συχνά να κρέμονται από κάποιο δέντρο στην αυλή, με τα σχοινιά δεμένα κάπου χαμηλά. Η κωδωνοκρουσία του Πάσχα είναι μια παλιά μοναστική παράδοση, κατά την οποία οι καμπάνες χτυπούν για ώρες, αναγγέλλοντας την ανάσταση του Χριστού. Οι καμπάνες χτυπούν επίσης πένθιμα για το θάνατο κάποιου μοναχού, συνοδεύοντάς τον στον τόπο της ταφής του. Οι καμπάνες μιλούν δυνατά και καθαρά για τους πιστούς, κληρικούς και λαϊκούς.

Οι εικόνες

Η Ελλάδα, και ιδιαίτερα η Πάρος, είναι γεμάτη εικόνες, υπέροχες βυζαντινές εικόνες μέσα στις εκκλησίες και στα σπίτια των πιστών. Μόλις τις προσέξεις στην αρχή, μετά τις βλέπεις παντού.

Οι εικόνες λειτουργούν σαν παράθυρα με θέα στην πραγματικότητα, την οποία η ορθόδοξη εκκλησία ορίζει σαν τη βασιλεία του Θεού στον ουρανό και τη γη. Οι πιο συνήθεις εικόνες στις εκκλησίες είναι του Χριστού (δεξιά από την ωραία πύλη), της Θεοτόκου, του Ιωάννη του Βαπτιστή, των αρχαγγέλων

Μιχαήλ και Γαβριήλ (στις πύλες του ιερού), και πάμπολλων αγίων, παλαιών και νέων.

Ως παράθυρο με θέα στη θεία πραγματικότητα, η εικόνα πρέπει να ζωγραφιστεί με μεγάλη προσοχή και πολλή προσευχή. Εκείνοι που τις ζωγραφίζουν το κάνουν με νηστεία και προσευχή. Οι βασικές γραμμές της εικόνας ορίζονται από την παράδοση. Με την πρώτη ματιά όλες μοιάζουν ίδιες, αλλά με λίγο πιο προσεκτική εξέταση και σύγκριση θα βρεις μεγάλη διαφορά ανάμεσα στους καλλιτέχνες, και θα διακρίνεις διάφορες τεχνοτροπίες που έχουν προκύψει ανά τους αιώνες. Η ομοιότητα και, ταυτόχρονα, η διαφορετικότητα, δηλώνει πως οι εικόνες ακολουθούν την παράδοση, η οποία είναι η ενέργεια του Αγίου Πνεύματος που καθιστά παρούσα σε κάθε νέα γενιά την μόνιμη και αιώνια πραγματικότητα του Θεού. Η εικόνα εκφράζει αυτή την παράδοση μέσω ζωγραφισμένων κομματιών ξύλου.

Όταν ο πιστός εκφράζει την ευλάβειά του προς μια εικόνα ασπαζόμενος την, ή ανάβοντας ένα κερί μπροστά της, αυτό που λατρεύει δεν είναι το ξύλο και οι μπογιές, αλλά η πραγματικότητα που φαίνεται μέσα της. Η ευλάβεια βάζει τον πιστό στον ουράνιο κόσμο, και τότε, έστω και για μια στιγμή, ο ουρανό και η γη σμίγουν στα χείλη και την προσευχή του πιστού.

Συχνά θα δεις μικρά αφιερώματα να κρέμονται από τις εικόνες. Αυτά συνήθως είναι μικρά ομοιώματα ανθρώπων ή μερών του σώματος (μάτι, χέρι, πόδι), ή άλλα πράγματα. Οι πιστοί με κάποια συγκεκριμένη ανάγκη τα έχουν κρεμάσει από την εικόνα εκλιπαρώντας τον άγιο να παρέμβει για να θεραπεύσει ή να βοηθήσει σε αντίταγμα με κάποια πράξη ευσέβειας. Τα αναθήματα αυτά (κοινώς τάματα) κρέμονται σαν διαρκής προσευχή του πιστού και σαν υπόμνηση της υποσχέσής του. Όταν η θεία μορφή έχει παρέμβει, ο πιστός επιστρέφει στην εικόνα για να τη στολίσει με κάποιο δείγμα της ευγνωμοσύνης του, ένα χρυσό δαχτυλίδι ή περιδέραιο ή κάτι άλλο πολύτιμο. Αυτά τα τάματα μαρτυρούν τη θαυματουργική δύναμη των εικόνων στο να ενώνουν τον ουρανό με τη γη και να παρέχουν ένα πλαίσιο στο οποίο η θεία βοήθεια παρεμβαίνει στις ανθρώπινες υποθέσεις.

Les chemins byzantins

Texte: Evangelos Valantassis

Dessins: Stelios Ghikas

Être croyant, c'est comme marcher sur un chemin emprunté par tant d'autres voyageurs. Parfois vous-vous êtes empressés, vous marchez vite pour arriver à votre destination pour accomplir un travail important. Cependant, la marche se fait lentement, arrêtez-vous pour entendre les gazouillis des oiseaux, pour contempler les enfants qui jouent, ou sentir les herbes de montagne qui sèchent sous le soleil brûlant, libérant ainsi leurs arômes. Paros a été un lieu de culte pour

des milliers d'années. Les femmes et les hommes, les enfants et les vieux, d'autres pleins d'audace et d'autres pleins de curiosité, après avoir marché dans cette voie pour honorer les anciens dieux, pour aduler Zeus, Apollon, Athéna, Asclépios, Jésus, les saints chrétiens et la bien-aimée de l'île, Marie - Théotokos, la mère de Dieu. Ici le chemin date depuis des milliers d'années, il n'attend que les pèlerins.

Nous marchons sur ce chemin non pas à découvrir qui étaient

les Byzantins, ni qui sont les habitants d'aujourd'hui, mais pour découvrir qui nous sommes. Cette route vers la connaissance de soi, comme vous le diront les paysans, c'est quelque chose de plus que porter un regard sur soi-même. Il vous oblige à regarder dehors, au passé, dans la campagne qui vous entoure, au ciel et à la mer, dans le monde où vous vivez. Parce que tout est lié, connecté, tout comme les deux villages reliés par ces sentiers byzantins qui conduisent les pèlerins d'un endroit à l'autre. Le sentier

byzantin lui-même est un chemin vers la connaissance de soi à travers l'exploration et le contact avec beaucoup d'autres choses - les gens, les plantes, les animaux, les objets anciens et surtout avec Dieu.

Mais avant de voyager aux routes monastiques de Paros, laissez-nous découvrir et rappeler les symboles et les codes de l'orthodoxie (en résumé), comme les petites chapelles, les cierges, les cloches, les icônes.

Prof. Dr. Ag. Anagnostou. av. Zoranti

Les chapelles

En marchant à Paros, vous verrez de nombreuses petites chapelles. Certaines sont à côté des maisons. D'autres sont dans les champs, ou sur le sommet d'une montagne. Ces petites chapelles, souvent dédiées à un saint particulier, ont été construites par diverses personnes ou familles et elles sont entièrement ornées comme les églises, avec des icônes, des candélabres etc. Les gens les construisent pour diverses raisons. Ils ont peut-être « vu » Dieu ou un saint pendant leur sommeil qui leur a demandé de les construire à un lieu spécifique. Pour celles accolées aux maisons servent pour le culte de la famille et ils y enterrent les ossements de leurs proches. Les chapelles renforcent la prière quotidienne et la foi des habitants et rapprochent le royaume céleste de la terre.

Les cierges

Les cierges allumés dans une église orthodoxe les différencient des autres rites. Ces bougies brûlent à l'huile et projettent une douce lumière sur les icônes. Les bougies rendent l'église plus attrayante.

Le cierge maintient votre prière après votre départ et donne à quelqu'un d'autre le plaisir de savoir qu'il y a eu une autre prière avant la sienne. Ils créent donc un sentiment de communauté entre Dieu et les croyants.

Les cloches

Les monastères et les églises aiment les cloches. Elles annoncent le temps de la prière, la Liturgie, ou le commencement de la Communion. La cloche de Pâques est une vieille tradition monastique, au cours de laquelle les cloches sonnent toutes les heures, annonçant la résurrection du Christ.

Les cloches informent également les habitants de divers événements. Elles ne leur disent pas simplement ce qui se passe dans l'église, mais ils portent aussi des nouvelles. A Paros, quand quelqu'un décède, l'église sonne les cloches d'une manière bien spécifique, deux coups, puis un silence, après un coup profond. Les cloches parlent à la communauté des joies et des peines de la vie.

Les icônes

La Grèce, et surtout Paros, est pleine de merveilleuses icônes byzantines dans les églises, mais aussi dans les maisons des fidèles.

L'iconographie qu'on retrouve le plus est celle de la Vierge Marie, de Jean-Baptiste, les Archanges Michel et Gabriel (aux portes du sacristi.)

Comme une fenêtre s'ouvrant sur le divin, l'icône doit être peinte avec beaucoup d'attention et de prières. Les lignes de base de l'icône sont définies par la tradition. À première vue, toutes se ressemblent, mais en vérité il existe une grande différence entre les artistes et leurs styles respectifs qui ont évolué au cours des siècles. Cette similarité, mais en même temps leur diversité, affirment que les icônes suivent certes la tradition, toute en exprimant la dévotion du croyant à un monde céleste.

Vous verrez souvent de petits personnages, ou encore des parties du corps (œil, main, pied) suspendus autour des icônes. Des croyants ayant eu un certain besoin les ont suspendus en exhortant le saint à intervenir pour les guérir ou venir à leur secours en échange d'un acte de piété. Lorsque le miracle est accompli, le croyant revient à l'icône pour l'embellir en exprimant sa gratitude, avec une bague en or, ou un collier, ou autre objet de valeur. Ces actes témoignent du pouvoir miraculeux des icônes à unir le ciel à la terre et de fournir un cadre dans lequel l'aide divine interfère avec les affaires humaines.

The Byzantine Paths

Text: Evangelos Valantassis

Drawings: Stelios Ghikas

Practicing a religion is like taking a walk along a well-worn path. Sometimes in a hurry, you walk with urgency to reach your destination to accomplish some important work. More often, however, you walk slowly, meandering from place to place, stopping to hear the chirping of the birds, or watch the goats on a hill, or to smell the mountain herbs drying under the hot sun and releasing their fragrance.

Paros has been a worship for thousands of years. Women and men, children and elders, adventurers and curious travellers, have walked these religious paths to honor their gods, Zeus, Apollo, Athena, Asclepius, Jesus, the Christian saints and the island's beloved Mary, the Theotokos, the Mother of God. The path here is thousands of years old, well-worn and well-trodden and still awaits the pilgrim.

We walk on this path not to discover who were the Byzantines, nor who are the inhabitants of today, but to discover who we are. This road to self-knowledge, as the peasants will tell you, is something more than a look at oneself. It forces you to look out, to your past, to the countryside around you, up to the sky and far to the sea, thus the world where you live. Because everything is linked, connected, just like the two villages connected by these Byzantine paths that lead pilgrims from one place to another. The Byzantine trail itself is a path to self-awareness through exploration and contact with many other things : people, plants, animals, ancient artifacts and, most importantly, God.

But before traveling to the monastic roads of Paros, let us discover and recall the symbols and the codes of Orthodoxy, such as icons, chapels, bells, candles, cemeteries and processions.

Αποχαιρετισμός στην αγαπημένη Μαρία

Η Μαρία Δημητριάδη, η Ελληνίδα Μεγάλη κυρία της Τέχνης, όπως την απεκάλεσαν, μεγάλωσε σε περιβάλλον εικαστικό, όπου και διακρίθηκε από πολύ νωρίς, ιδρύοντας το 1979 τη Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης, σε ηλικία μόλις 19 ετών.

Από τότε μέχρι σήμερα, σταθερή στόχευση της υπήρξε, η 'ανακάλυψη' νέων Ελλήνων καλλιτεχνών τους οποίους επέλεγε με το βαθύ καλλιτεχνικό της ένστικτο, διοργανώνοντας τις πρώτες ατομικές εκθέσεις τους στη Μέδουσα και προωθώντας το έργο τους σε ξένες γκαλερί και μεγάλες ελληνικές και διεθνείς εκθέσεις. Παρά την κατάρρευση της αγοράς ελληνικών έργων τέχνης, μετά το 2010, η Μαρία συνέχισε να στηρίζει και να προβάλλει Έλληνες καλλιτέχνες, με τους οποίους διατηρούσε σταθερούς δεσμούς για δεκαετίες.

Εκτός από την τέχνη, μεγάλη της αγάπη ήταν η Πάρος και οι Λεύκες, όπου πριν 30 χρόνια μεταμόρφωσε ένα παλιό λιοτριβί σε μόνιμη κατοικία της.

Στη Νάουσα, στον απέριττο λευκό χώρο του Καφέ του Φώτη Μέλιου, δημιουργούσε για χρόνια με έργα καλλιτεχνών της, ένα εικαστικό κοσμοπολίτικο περιβάλλον για την προβολή της σύγχρονης ελληνικής τέχνης.

Κοσμοπολίτισσα με ταξίδια και φιλίες ανά τον κόσμο, αλλά βαθιά Ελληνίδα, υπήρξε μία γοητευτική πρέσβειρα της Ελλάδας και της Πάρου, όπως έχει αποτυπωθεί σε συνεντεύξεις της σε ελληνικά και ξένα μέσα.

Για τους φίλους της υπάρχουν και τα λιγότερο ορατά χαρακτηριστικά αυτής της λαμπερής προσωπικότητάς, που μας συγκινούσαν βαθειά.

Η Μαρία συνδιαλεγόταν με επώνυμους, μοίραζε όμως την φιλία της απλόχερα σε απλούς ανθρώπους. Στη μεγάλη γιορτή που οργάνωνε στις 15 Αυγούστου, εντυπωσίαζε η συνύπαρξη ανθρώπων από όλη την κοινωνική διαστρωμάτωση.

Η Μαρία, σε αντίθεση με την λαμπερή κοινωνική παρουσία της, ήταν στην ουσία μοναχικός άνθρωπος. Απέφευγε προσκλήσεις για ταξίδια με θαλαμηγούς και σαλπάριζε μόνη της με το εφτάμετρο καϊκι της, σαν σύγχρονη Ελληνίδα καπετάνισσα για τα Κυκλαδονήσια, με συντροφιά της την Καρίνα, προσθέτοντας καρδιοχτύπια στους φίλους της με κάθε παραπάνω μποφόρ και τις συχνές βλάβες της μηχανής του καϊκιού της μεσοπέλαγα.

Με ένα τέτοιο ταξίδι αποχαιρέτησε την αγαπημένη της Πάρο πριν από ένα μήνα.

Η σχέση της με τη Φύση καθημερινή, ο κήπος της στις Λεύκες, ένας παράδεισος, καθημερινοί και οι περίπατοί της στο βυζαντινό μονοπάτι, στην Αγία Κυριακή, τον Άι Γιώργη της Λαγκάδας, στους Μύλους, σε ξωκλήσια και μοναστήρια, όπου κατέθετε τη βαθιά πίστη της.

Περίεθαλπε οποιοδήποτε μικρό ζώο έβρισκε πεταμένο και άρρωστο και είχε πείσει και την Καρίνα να τη συνδράμει σε αυτό το έργο. Στο σπίτι της βασίλευε απόλυτη αρμονία ανάμεσα στα πολλά ζώα που φιλοξενούσε.

Δεν δεχόταν να γευτεί στιδήποτε έχει μάτια και στόμα όπως έλεγε, όταν προσπαθούσαμε να την πείσουμε ότι τα λαχανικά του κήπου της δεν αρκούσαν για να τραφεί, ιδιαίτερα στη φάση της αρρώστιας της.

Με απόλυτη αφοσίωση αντιμετώπισε την σοβαρή αρρώστια δικών της ανθρώπων, τη δική της αρρώστια την αντιμετώπισε με γενναιότητα, μας την ανακοίνωσε με ένα λιτό mail στις 11 Δεκεμβρίου το 2016: «Χθες διαγνώστηκε με καρκίνο, Πολλά φιλιά Μαρία».

Η Μαρία Δημητριάδη αφήνει ένα μεγάλο κενό στη σύγχρονη ελληνική εικαστική σκηνή, αφήνει όμως πίσω της και ένα κόσμο γεμάτο ομορφιά, τέχνη, αγάπη για τη Φύση, ανθρώπινες σχέσεις -ένα κόσμο ζωντανό που η ίδια δημιούργησε, στον οποίο κατοικούσε ολόψυχα και μ' αυτόν ήθελε να μοιράζεται τη ζωή της. Σε αυτό στον κόσμο στέκεται ανάμεσά μας, όρθια και περήφανη, σαν μία παρουσία που σημάδεψε τη ζωή μας για πάντα.

Η ταφή της Μαρίας έγινε στο νεκροταφείο των Λευκών στις 11 Οκτωβρίου.

Ελισάβετ Παπαζών

ADIEU A NOTRE AMIE MARIA

Maria Dimitriadi, la grande dame de l'art grec, comme elle a été souvent appelée, a grandi dans un environnement culturel où elle s'est distinguée très tôt, en créant en 1979 la Galerie d'Art « Medusa », âgée à peine de 19 ans. Depuis, elle n'a pas cessé de découvrir de jeunes artistes grecs, qu'elle a choisis avec un instinct artistique très profond, assistant à l'organisation de leurs premières expositions personnelles à « Medusa » et promouvant leur travail dans les plus grandes galeries en Grèce et ailleurs, ainsi que dans d'importantes expositions internationales. Malgré l'effondrement du marché de l'art en Grèce, après 2010, Maria a continué à soutenir et à promouvoir les artistes grecs, avec lesquels elle a maintenu des liens pendant des décennies. En plus de l'art, son grand amour était Paros et surtout Lefkes, où elle a transformé un vieux moulin à huile en résidence permanente il y a 30 ans. De plus, le café de Fotis Melios à Naoussa a été confirmé comme l'environnement cosmopolite pour la promotion de l'art moderne grec, suite à la contribution artistique des œuvres d'artistes liés à Maria. Une femme cosmopolite, qui a beaucoup voyagé et a créé des amitiés partout dans le monde, elle était avant tout grecque, une ambassadrice fascinante de la Grèce et de Paros, comme cela a été marqué dans ses interviews dans les médias en Grèce et à l'étranger. Pour ses amis, ce sont les traits les moins visibles de sa personnalité qui nous ont profondément émus. Maria était quotidiennement en contact avec des personnalités importantes du domaine de la culture, elle n'a pour autant jamais oublié de partager généreusement son amitié avec les « gens ordinaires ». C'était intéressant d'assister à la grande fête qu'elle organisait chaque année le 15 août, où on voyait la coexistence de personnes de diverses classes sociales. Contrairement à sa présence sociale glamour, Maria était en réalité une personne solitaire. Elle préférait toujours son petit bateau aux voyages en yacht, à la compagnie de Karina, comme une capitaine moderne des Cyclades. C'est avec un tel voyage qu'elle a fait ses adieux à Paros, il y a un mois. Elle était une femme qui adorait la nature. Son jardin peut être caractérisé comme paradisiaque. Elle faisait quotidiennement des promenades au chemin byzantin, à Agia Kyriaki, à Agios Georgios de Lagada, Miloi, aux églises et aux monastères, où elle déposait sa foi. Elle contentait tout petit animal blessé qu'elle trouvait, et elle avait convaincu aussi Karina à l'aider dans ce travail. Chez elle, il y avait une harmonie absolue parmi les nombreux animaux qu'elle avait sauvés. Quand on essayait de la convaincre que les légumes venant de son jardin ne suffisaient pas pour la nourrir, surtout au stade final de sa maladie, elle nous répondait qu'elle n'accepterait jamais de manger tout ce qui avait des yeux et une bouche. Avec un dévouement absolu, elle a affronté les maladies de ses proches, mais aussi la sienne, qu'elle avait annoncé dans un simple courrier le 11 décembre 2016 : « Hier on m'a diagnostiqué un cancer, je vous embrasse, Maria ». Maria Dimitriadis laisse un grand vide dans la scène artistique grecque contemporaine, mais en même temps, elle nous a laissé un monde plein de beauté, d'art, d'amour pour la nature... un monde vivant qu'elle a créé, dans lequel elle a vécu de tout son cœur. Dans ce monde elle se tient entre nous, droite et fière, comme une présence qui a marqué notre vie quotidienne. Son enterrement a eu lieu le 11 octobre, au cimetière de Lefkes.

Elisabeth Papazoi

Anna Kaggani Kortianou

ΣΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΙΟΡΤΗΣ “ΚΑΠΕΤΑΝΕΪΚΑ” ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

photo by sotiris koutsialtis

Σκληρό πράγμα ο θάνατος... Καίει τη ζωή, την εξαφανίζει...

όμως, αν αυτό που κάηκε ήταν υγιές και δυνατό, γίνεται πρόσφορο έδαφος που θα γεννηθούν, θα φυτρώσουν και θα καρπίσουν ιδέες, εμπνεύσεις, έργα, σχέσεις... Θα μεταμορφωθεί ο θάνατος σε μια νέα ζωή, όμορφη παλλόμενη, δυναμική... Αν ο θάνατος γίνει έμπνευση ζωής, μάλλον κάποιος έχει ολοκληρώσει την πορεία του σε αυτό το πλανήτη επιτυχημένα... Μάλλον ζύγισε τα πανιά της ζωής καλά, έφτιαξε ένα σκαρί όμορφο, δυναμικό μα πάνω από όλα στέρεο, και το οδήγησε ως επιδέξιος καπετάνιος σε μια διαδρομή που είχε απ' όλα... Από ότι έμαθα η αγάπη, το μεράκι, η σύνδεση με ό,τι κάνεις και όποιον το κάνεις είναι καλά συστατικά για το ταξίδι... Αν αφήσεις και για κληρονομία τους σπόρους του πάθους σου να φυτρώσουν και να γίνουν μεγάλα δέντρα ζωής και γνώσεις, με ρίζες στη παράδοση, κλαδιά στο μέλλον και κορμό στη καρδιά... Τότε ίσως είχες πιάσει το νόημα της ζωής.

Αγάπη, σύνδεση, ένωση, ανιδιοτέλεια, δημιουργία, συνεργασία, έμπνευση, φύση, θάλασσα, πνεύμα, φιλοσοφία, ζωή, έρωτας. Αυτή η γιορτή ήταν το πρώτο μεγάλο γέννημα αυτής της απώλειας... Ένα μεγάλο μπράβο σε όλους εσάς που εμπνευστήκατε από τη ζωή, το έργο και τη σχέση με αυτόν τον Άνθρωπο και δημιουργήσατε τα «Καπετανείκα» αυτή την υπέροχη ευκαιρία να μάθουμε όλοι για την ναυτοσύνη, τη δημιουργία, την αγάπη και πώς όλα αυτά ανταμώνουν στη ζωή.

Fokianou Eleni Van Kurtellen και τόσοι άλλοι...

Εμπνευστής και δάσκαλος Κώστας Γουζέλης.

Dans le sillage de la célébration des «Kapetaneika», des pensées et des images...

La mort est une chose difficile, qui brûle la vie, l'élimine.

Mais, si ce brûlé a été sain et fort, il devient un terrain fertile où vont naître et vont germer des idées, des inspirations, des projets et des relations...

La mort se transformera dans une vie nouvelle, belle, pulsante, dynamique.

Si la mort devient une inspiration de vie, quelqu'un a terminé le cours de sa vie de manière avec succès. Il a calculé les voiles de la vie, il a construit une belle structure dynamique, mais surtout robuste, laquelle il a conduit comme un bon capitaine à un chemin qui avait de tout. De ce que je connais, l'amour, la passion, la connexion avec ce qu'on fait et qui on le fait avec, ceux sont les bons ingrédients pour le voyage.

Et si tu laisses pour héritage les graines de ta passion pour germer, et devenir des grands arbres de la vie et de la connaissance, avec des racines dans la tradition, des branches dans le futur et le tronc au cœur... Alors peut-être tu as appris le sens de la vie.

Amour, union, altruisme, création, coopération, inspiration, nature, mer, esprit, philosophie, vie. Cette célébration a été la première grande naissance de cette perte.

Un grand bravo à vous tous, inspirés par la vie, le travail et la relation avec cet homme, qui a créé les «Kapetaneika», cette merveilleuse opportunité d'apprendre tout sur la nautique, la création, l'amour et comment tout cela se trouve dans la vie.

Anna Kaggani Kortianou

The talented Mr. ...Kalandranis

Au cours de mon mandat en tant que maire adjoint de Paros et Président de KDEPAP, j'ai eu l'opportunité de rencontrer, entre autres, des personnes qui ont gagné mon admiration. L'un d'eux est M. Dimitrios Kalandranis. Un homme avec l'appétit d'un enfant et des actions de plein de substance. Né au Caire d'Egypte, il vit actuellement à Alikí, Paros. Il est diplômé de l'école de commerce du Caire, et d'Hôtellerie d'ICS de Londres et il parle six langues.

Il a été directeur chez SwissAir de 1965 à 1994. Depuis, il vit en permanence à Paros, où il écrit dans les journaux locaux où il traite de romans, d'essais et de questions sociales, car il a été une personne profondément socialisée, avec un sentiment fort de solidarité sociale. En 2011, il a publié sa propre collection de poèmes, intitulée « de l'Amour, de l'Âme ». En 2012, une série d'essais publiés en anglais sous le titre « Getting to understand the Greeks » et en 2013, il publie sa deuxième collection de poèmes, intitulée « Sentiers de l'âme et de l'amour ».

Entre autres, il est beaucoup impliqué dans la musique et la peinture. Il a composé 2 Cds avec sa propre musique, il joue plusieurs instruments de musique et il a participé à des expositions de peinture. En 2015, il fonde le chœur d'enfants d'Ageria, Paros, et organise chaque année la réunion de musique pour enfants, en collaboration avec l'Association culturelle d'Ageria. De plus, il est activement engagé en tant que responsable d'équipes d'enfants, de jeunes et d'adultes à l'Association culturelle d'Ageria depuis 2000, et organise des championnats de Tennis de table. D'ailleurs, ses actions à Ageria sont très bien accueillies par les habitants du village.

Enfin, entre 2010 et 2014 il a été membre de KDEPAP. Sa participation au Conseil d'Administration a été importante, ses idées très inspirantes et il convient de noter qu'il a offert – et continue à offrir – beaucoup d'expériences à la jeune génération de ce village. Il a été particulièrement émouvant de voir des enfants d'Ageria jouer du bouzouki, à la batterie, et chanter leurs chansons préférées lors des réunions musicales, dans une salle bondée de l'association du village. Je suis très heureux de notre coopération et je lui souhaite de continuer son travail sans cesse. Notre île a besoin de vrais ambassadeurs de la culture.

Ο ταλαντούχος κος ...Καλανδράνης

Κατά τη διάρκεια της θητείας μου ως Αντιδήμαρχος Πάρου και Πρόεδρος της ΚΔΕΠΑΠ, είχα την ευκαιρία μεταξύ άλλων να έρθω σε επαφή με ανθρώπους που αβίαστα κέρδισαν τον θαυμασμό μου. Ένας από αυτούς τους λίγους είναι και ο κος Δημήτριος Καλανδράνης. Άνθρωπος με όρεξη μικρού παιδιού μα και με πράξεις ουσίας και προσφοράς. Γεννήθηκε στο Κάιρο της Αιγύπτου και τώρα ζει στην Αλυκή της Πάρου. Σπούδασε στην Αμπέτειο Εμπορική Σχολή του Καΐρου και είναι επίσης κάτοχος του ICS London Diploma Hotel Management και γνωρίζει έξι ξένες γλώσσες. Ήταν διευθυντικό στέλεχος στην Αεροπορική Εταιρία SWISSAIR από το 1965 έως το 1994. Από το 1994 που ζει μόνιμα στην Πάρο αρθρογραφεί στις τοπικές εφημερίδες με διηγήματα, δοκίμια και κοινωνικά θέματα καθώς είναι βαθιά κοινωνικοποιημένο άτομο με έντονη την αίσθηση της αλληλεγγύης. Το 2011 εξέδωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή με τίτλο "Του Έρωτα, της Ψυχής", το 2012 μια σειρά δοκιμίων στα αγγλικά με τίτλο "Getting to understand the Greeks" και το 2013 τη δεύτερη ποιητική του συλλογή "Διάβα ψυχής και έρωτα". Το 2017 αναμένεται η έκδοση του νέου του μυθιστορήματος "Ο Ασκητής".

Πέραν των άλλων ασχολείται με τη μουσική και τη ζωγραφική. Έχει συνθέσει 2 CD με ατμοσφαιρική μουσική, παίζει κρουστά, φλογέρα και τρομπέτα και έχει συμμετάσχει σε εκθέσεις ζωγραφικής. Το 2015 ίδρυσε την παιδική χορωδία Αγκαιριάς Πάρου και κάθε χρόνο διοργανώνει την Παιδική Μουσική Συνάντηση σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Αγκαιριάς. Επίσης, ασχολείται ενεργά ως υπεύθυνος ομάδων παιδιών, νέων και ενηλίκων στον Πολιτιστικό Σύλλογο Αγκαιριάς από το 2000 και αναλαμβάνει τη διοργάνωση Πρωταθλήματος Πινγκ Πονγκ. Οι δράσεις του στην Αγκαιριά χαίρουν μεγάλης αποδοχής και έχουν διεγείρει το ενδιαφέρον των κατοίκων. Τέλος, την τετραετία 2010-2014 διετέλεσε μέλος της ΚΔΕΠΑΠ. Η συμμετοχή του στο ΔΣ της ΚΔΕΠΑΠ ήταν ουσιαστική, οι ιδέες του εμπνευσμένες και αξίζει να σημειωθεί ότι προσέφερε και προσφέρει στη νέα γενιά ενός μικρού χωριού εμπειρίες που δύσκολα θα μπορούσαν να έχουν. Ήταν ιδιαίτερα συγκινητικό να βλέπω παιδιά από την Αγκαιριά να παίζουν από μπουζούκι μέχρι ντραμς και να τραγουδούν τα αγαπημένα τους τραγούδια στις Μουσικές Συναντήσεις στην κατάμεστη αίθουσα του Συλλόγου του χωριού. Χαίρομαι ιδιαίτερα για τη συνεργασία μας και του εύχομαι να συνεχίσει αδιάλειπτα το έργο του. Το νησί μας έχει ανάγκη από αληθινούς πρεσβευτές του πολιτισμού.

The Summer Of Art And Jazz In Holland Tunnel Gallery

**ART & JAZZ 1 July 20-Aug 12, 2017;
ART & JAZZ 2 Aug 25- Sep 2, 2017**

Artists Susan Daboll, Tania Dimitrakopoulou, Zenia Dimitrakopoulou (curator), Paulien Lethen, Bix Lye, Alice Meyer Wallace, Jan Mulder, Senta Osthoff, Evangelos Vangelatos, Nikos Voulgaris

Musicians Marc Buronfosse (bs), Dan Costa (pi), Steve Gorn (flt), Vasilis Gouzos (sax), Elina Kanellopoulou (voc), Sophia Kopsidou (voc), Panagiotis Kostopoulos (dr), Melody McLaren (pi), Yiannis Papadopoulos (pi), Tico Pierhagen (pi), Andreas Polyzogopoulos (trp), Julian Psihogios (dr), Vasilis Rakopoulos (guit), Heleen Schuttevaer (pi, voc), Richard Smith (guit), Lefteris Spetsakis (trp), Yiannis Spetsakis (bs), Alexandros Theocharis (guit)

Last summer, Holland Tunnel Gallery in Parikia was again the cultural and social summer venue where people from all over the world and Paros originals gather for multi media events, visual arts and music. In 2000, Dutch sisters Paulien Lethen, artist, and Heleen Schuttevaer, pianist and vocalist, bought the run-down 18th century merchant's house with many rooms and storage spaces. Right away they opened the gallery as a summer extension of Paulien's New York art space. Renovations over the years in original Cycladic style make the place one of the architectural highlights in the old center of Parikia.

The summer started in July with «Art & Jazz», curated by artist and art historian Zenia Dimitrakopoulou from Athens: an exhibition with works of Greek and international artists with a festive opening jazz concert by a septet of the MAM (Mediterranean Artists Masters) Festival, and an intimate performance of tango and jazz fusion by a trio.

Towards the end August, Paulien and Heleen put together another «Art & Jazz» edition. Once more music and people filled the 4 1/2 meter high salon on the first floor. The music floated through the open windows into the street where a crowd gathered to not miss one note of a duo playing a lovely mix of world music and Greek songs, a meditative flute solo concert of Indian Raga music, enchanting Brazilian jazz played on piano and an exciting band of young jazz musicians. In the gallery and salon, artworks by artists of Holland Tunnel's 'stable' were on show.

It seems that the summer of 2017 has only stimulated Holland Tunnel's appetite to jazz up Paros for the summer of 2018. Stay tuned!

www.hollandtunnelgallery.com

Το καλοκαίρι της τέχνης στην γκαλερί Holland Tunnel

**TEXNH & TZAZ, 1 Ιουλ.-12 Αυγ. 2017,
TEXNH & TZAZ, 25 Αυγ.-2 Σεπτ. 2017**

Καλλιτέχνες: Susan Daboll, Τάνια Δημητρακοπούλου (επιμελήτρια), Paulien Lethen, Bix Lye, Alice Meyer Wallace, Jan Mulder, Senta Osthoff, Ευάγγελος Βαγγελάτος, Νίκος Βούλγαρης

Μουσικοί: Marc Buronfosse (μπάσο), Dan Costa (πιάνο), Steve Gorn (φλάουτο), Βασίλης Γκούζιος (σαξόφωνο), Ελίνα Κανελοπούλου (φωνητικά), Σοφία Κοψίδου (φωνητικά), Παναγιώτης Κωστόπουλος (ντραμς), Melody McLaren (πιάνο), Γιάννης Παπαδόπουλος (πιάνο), Τico Pierhagen (πιάνο), Ανδρέας Πολυζογόπουλος (τρομπέτα), Julian Psihogios (ντραμς), Βασίλης Ρακόπουλος (κιθάρα), Heleen Schuttevaer (πιάνο, φωνητικά), Richard Smith (κιθάρα), Λευτέρης Σπετσάκης (τρομπέτα), Γιάννης Σπετσάκης (μπάσο), Αλέξανδρος Θεοχάρης (κιθάρα).

Το περασμένο καλοκαίρι, η γκαλερί Holland Tunnel στην Παροικιά υπήρξε και πάλι ο πολιτιστικός και κοινωνικός χώρος συνάντησης ανθρώπων από όλο τον κόσμο και την Πάρο, με κεντρικό ενδιαφέρον τις εκδηλώσεις της εικαστικής τέχνης και μουσικής. Το 2000, οι ολλανδές αδερφές, η Paulien Lethen, καλλιτέχνης, και η Heleen Schuttevaer, πιανίστας και τραγουδίστρια, αγόρασαν το σπίτι ενός εμπόρου του 18ου αιώνα, με πολλά δωμάτια και αποθηκευτικούς χώρους. Αμέσως, άνοιξαν τη γκαλερί ως θερινή επέκταση του καλλιτεχνικού χώρου Paulien στη Νέα Υόρκη. Η μετατροπή μετά από χρόνια σε κυκλαδίτικο ύφος, καθιστούν το χώρο ένα από τα αρχιτεκτονικά αξιοθέατα στο παλιό κέντρο της Παροικιάς.

Το φετινό καλοκαίρι ξεκίνησε τον Ιούλιο με «Τέχνη και τζαζ», μία έκθεση Ελλήνων και διεθνών καλλιτεχνών επιμελημένη από την καλλιτέχνηδα και ιστορικό τέχνης Ζένια Δημητρακοπούλου, συνδυάζοντας την έναρξη μιας τζαζ συναυλίας από το σεπτέι του Φεστιβάλ MAM (Mediterranean Artists Masters), και μία παράσταση σύντηξης τάνγκο και τζαζ.

Προς τα τέλη Αυγούστου, η Paulien και η Heleen οργάνωσαν άλλη μία έκδοση του «Τέχνη και τζαζ». Για ακόμα μία φορά το σαλόνι γέμισε μουσική και ανθρώπους. Η μουσική έφτασε μέχρι το δρόμο, όπου συγκεντρώθηκε πλήθος κόσμου για να μην χάσει το ντουέτο που έπαιζε ένα υπέροχο μείγμα παγκόσμιας μουσικής και ελληνικών τραγουδιών, μια διαλογιστική ατομική συναυλία ινδικής μουσικής με φλάουτο, μαγευτική τζαζ από τη Βραζιλία παιγμένη στο πιάνο και μία συναρπαστική μπάντα νέων μουσικών της τζαζ. Στη γκαλερί και στο σαλόνι, ήταν σε επίδειξη έργα τέχνης από τους 'σταθερούς' καλλιτέχνες της Holland Tunnel.

Φαίνεται πως το καλοκαίρι του 2017 τόνωσε την όρεξη της Holland Tunnel επαναφέρει την τζαζ στην Πάρο και το καλοκαίρι του 2018. Παραμείνετε συντονισμένοι!

Ρεβίθια φούρνου στο σκούνταβλο Με μεράκι και αγάπη

Ο Λευκιανός φίλος μου, Πέτρος Καντέλης, μου έδωσε τη συνταγή και οδηγίες για τα ρεβίθια φούρνου στο σκούνταβλο, έτσι όπως μαγειρεύονται παραδοσιακά στις Λεύκες, γνωστή και ως ρεβιθάδα Πάρου.

Μου τόνισε πως για να υπάρχει επιτυχία απαραίτητα συστατικά: μεράκι και αγάπη.

- Μισό κιλό ρεβίθια
- Ένα μεγάλο κρεμμύδι σε φέτες
- 200 γρ. λάδι
- Δυο φύλλα δάφνης
- 2 μικρά κλωνάρια δενδρολίβανο
- Ένα κουτάλι σούπας σόδα
- Αλάτι
- Πιπέρι
- Νερό μεταλλικό

Βάζουμε τα ρεβίθια στο νερό από το βράδυ με σόδα και αλάτι από ένα κουτάλι σούπας.

Το πρωί πλένουμε τα ρεβίθια και τα βάζουμε στο σκούνταβλο μαζί με τις χοντροκομμένες φέτες του κρεμμυδιού, τα φύλλα δάφνης, τα κλωνάρια δενδρολίβανου, το λάδι, το πιπέρι, μεταλλικό νερό μέχρι να σκεπάσει τα ρεβίθια και ανακατεύουμε.

Ψήσιμο στο ξυλόφουρνο.

Ανάβουμε τα ξύλα, όταν πέσει η φωτιά καλύπτουμε το σκούνταβλο με το καπάκι του, βάζουμε τη ρεβιθάδα στον ξυλόφουρνο να σιγοψηθεί για 6 περίπου ώρες.

Ενδιαμέσως αν χρειαστεί, προσθέτουμε λίγο βραστό νερό.

Όταν είναι έτοιμα ξεφουρνίζουμε, διορθώνουμε το αλάτι και τα αφήνουμε αποκτήσουν θερμοκρασία δωματίου.

Ψήσιμο στον ηλεκτρικό φούρνο.

Καλύπτουμε το σκούνταβλο με το καπάκι του και τον βάζουμε στο φούρνο από την αρχή, όσο αυτός προθερμαίνεται στους 200 °C, όταν πάρει την πρώτη βράση, περίπου μετά από μια ώρα κατεβάζουμε στους 150 βαθμούς για 4 ώρες. Ενδιαμέσως αν χρειαστεί, προσθέτουμε λίγο βραστό νερό.

Όταν είναι έτοιμα ξεφουρνίζουμε, διορθώνουμε το αλάτι και τα αφήνουμε αποκτήσουν θερμοκρασία δωματίου. Προσοχή όταν βγάζετε το σκούνταβλο απ' το φούρνο, μην το ακουμπάτε απευθείας πάνω σε κρύα επιφάνεια, καλύτερα σε μια πετσέτα, είναι επιρρεπής σε ραγίσματα από την απότομη αλλαγή θερμοκρασίας.

Σερβίρισμα.

Σε βαθιά πιάτα, με καλό ψωμί, τυρί, ελιές και ωραίο κρασί.

Κάποιοι προτιμούν να προσθέτουν λεμόνι, εγώ το θεωρώ περιττό.

Roasted chickpeas in a “skountavlo” Made with love and care

My friend from Lefkes, Petros Kantelis, gave me the recipe and instructions for chickpeas roasted in a skountavlo, the way they are traditionally cooked in the village of Lefkes on Paros Island, commonly known as chickpea soup (revithada) of Paros.

He stressed that, for having a successful result, the necessary ingredients are: care and love.

Petros cooks chickpeas for the largest local folk festival of Paros, the popular Festival of Karavolas, celebrated in Lefkes, the mountainous village of Paros on the first Saturday after the 15th of August. The event is organised by the cultural association named M.E.E.A.S. “YRIA OF LEFKES”.

A skountavlo is a magical earthenware pot made from terracotta (earth) roasted at high temperatures, a clay crock pot. Crock pots were the first cooking vessels created by man and are found in excavations all over the world.

Cooking in a skountavlo is done slowly and patiently. With heat, steam and minimal liquids the contents come together, aromas and ingredients mix at the ultimate degree and,

together with cooking in a wood-fired oven, they acquire a unique, slight smokey flavour. This is an ideal dish for cooking almost everything from meat to vegetables and soups. A skountavlo is a kind of casserole pot, glazed or not internally, wide at the bottom, and narrow at the top, it has a lid and two symmetrical handles and is shaped with modest red clay.

The dish is found in many regions of Greece, but is named differently from place to place.

In the island of Sifnos it is known as skepastaria, while in Paros it maintained its ancient name.

Cultivating chickpeas in the Aegean islands is easy as the plant has adapted to the warm and arid landscape. In Paros especially, chickpeas had been widely cultivated in the past, but today are rarely found on the island. Fortunately, there are very good chickpeas in the rest of Greece.

The recipe, primal and basic, crockery, fire, rainwater, sea salt, olive oil, chickpeas, care and love.

Ingredients

500 gr. chickpeas
1 big onion, chopped
200 gr. olive oil
2 bay leaves
2 small rosemary sprigs
1 tbsp baking soda
Salt
Pepper
Mineral water

Procedure

Put the chickpeas into a bowl of water and leave to soak overnight with 1 tablespoon of baking soda and 1 tablespoon of salt. The following morning, rinse the chickpeas and put them into the skountavlo together with coarsely diced onion, the bay leaves, the rosemary sprigs, olive oil and pepper. Add water until the chickpeas are covered and stir.

Cooking in the wood-fired oven

Light the wood and when the flames lower in intensity cover the skountavlo and put the chickpea soup (revithada) into the wood-fired oven and roast slowly for approx. 6 hours.

In the meantime, if needed, add a little boiling water.

When ready, take out of the oven, season if necessary and serve at room temperature.

Cooking in the electric oven

Cover the skountavlo and place in a preheated oven at 200°C. When it starts to boil, roughly an hour later, lower to 150°C and roast for approx. 4 hours.

In the meantime, if needed, add a little boiling water.

When ready, take out of the oven, season and serve at room temperature. Take care when removing the skountavlo from the oven. Do not place it directly on a cold surface; instead place it on a towel as it is likely to crack from a sudden change in temperature.

To serve

Serve in soup bowls, with delicious fresh bread, cheese, olives and nice wine. Some people like to add lemon juice. For me, it is unnecessary.

Dates à retenir

Vendredi 1er décembre à 12:20: présentation de l'Observatoire Environnemental au Lycée Technique de Parikia.

Samedi 2 décembre de 9h30 à 12h30 et de 14h à 17h: atelier théâtral animé par Petros Sevastikoglou à la salle Polyvalente de l'Ecole Primaire de Naoussa.

Samedi 2 décembre de 11 heures à 14 heures: atelier sur les coopératives énergétiques à la Galerie Municipale, à Parikia.

Samedi 18h30, conférence du docteur Yorgos Papanicolaou à Archilochos en collaboration avec l'association des parents d'élèves de Paros: Le Bonheur d'être parent d'adolescents (eftihia na eisai gonios efivon).

Samedi 2 décembre à 20h00, repas amical avec les adhérents présents au restaurant Ephessus à Livadia, Parikia.

Dimanche 3 décembre: atelier théâtral de Petros Sevastikoglou à Naoussa, Ecole Primaire.

Save the date

Friday 1st December at 12:20: presentation of the Environmental Observatory at the technical school of Paros, in Parikia.

Saturday 2 December from 9:30 to 12:30 and from 14:00 to 17:00: theatrical workshop led by Petros Sevastikoglou at the Multi-Purpose Venue at the Primary School of Naoussa.

Saturday 2 December from 11:00 to 14:00: discussion forum about energy cooperatives at the Municipal Gallery in Parikia.

Saturday at 18:30, lecture of Dr. Yorgos Papanicolaou at Archilochos Hall in cooperation with the association of parents: "The Happiness to be teenagers' parents".

Saturday at 20:00, friendly meal with present members at Ephessus restaurant in Livadia, Parikia.

Sunday 3 December: theatrical workshop of Petros Sevastikoglou at the Primary School of Naoussa.

Σημαντικές ημερομηνίες

Παρασκευή 1η Δεκεμβρίου: παρουσίαση του Περιβαλλοντικού Παρατηρηρίου της Πάρου στο ΕΠΑΛ της Παροικιάς.

Σάββατο 2 Δεκεμβρίου από 9:30 μέχρι 12:30 και από 14:00 μέχρι 17:00: θεατρικό εργαστήρι υπό την διεύθυνση του Πέτρου Σεβαστίκογλου στον Πολυχώρο του Δημοτικού Σχολείου Νάουσας.

Σάββατο 2 Δεκεμβρίου στις 11:00: φόρουμ συζήτηση για τους Ενεργειακούς Συνεταιρισμούς, στην Δημοτική Αίθουσα Τέχνης, Παροικιά.

Σάββατο στις 18:30, διάλεξη του Δρ. Γιώργου Παπανικολάου στον Αρχίλοχο σε συνεργασία με τον σύλλογο γονέων: «Η ευτυχία να είσαι γονιός εφήβων».

Σάββατο στις 20:00, φιλικό γεύμα με τα ευρισκόμενα μέλη, στο εστιατόριο Έφεσος στα Λιβάδια, Παροικιά.

Κυριακή 3 Δεκεμβρίου: θεατρικό εργαστήρι του Πέτρου Σεβαστίκογλου στο Δημοτικό Σχολείο Νάουσας.

Γιώργος Βλαντάς τηλ. +32 475 75 31 00, +30 698 4495543

Georges Vlandas tel. +32 475 75 31 00, +30 698 4495543

Ευχαριστούμε πολύ τους υποστηρικτές της έκδοσης / Many thanks to our supporters

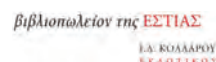
// supporters

Naoussa
FOUNDATION

lefkes
village

kanale's
rooms&suites

- Αρσένης Λουκής παραγωγός αγροτικών
- Mediteraneo Restaurant, Νάουσα
- Υπαπαντή Ρούσου Μουσικοχορευτικός Σύλλογος

- Νάουσας
- Δρακάκη Μαρία
- Ματζουράνα Restaurant, Νάουσα
- Σωτήρης Κουτσιαύτης
- Νίκος Σαρρής, εκπαιδευτικός

- PORT CAFE PAROS, Παροικιά
- Atlantide Restaurant Brussels
- Swiss Home Hotel, Νάουσα
- Στέλιος Γκίκας, κεραμίστας